yeni tiyatro

ISSN: 1307 - 6965
www.yenitiyatrodergisi.com

Eylül 2020
Sayı: 131
Fiyatı: 14 TL / **Taahhütlü fiyatı:** 19 TL

Yayın Türü: Yerel Süreli
İmtiyaz Sahibi: Ömer Göktaş
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü ve Genel Yayın Yönetmeni:
Erbil Göktaş

Hakem Kurulu:
Prof. Dr. Semih Çelenk, Prof. Dr. Ayşe Didem Uslu, Prof. Dr. Sema Göktaş, Prof. Dr. Erhan Tuna, Prof. Süreyya Temel, Dr. Öğr. Üy. Erbil Göktaş, Dr. Öğr. Üy. Gülayşe Temeltaş

Yayın Kurulu:
Erbil Göktaş, Sema Göktaş, Alpay Ekler, Erhan Tuna, Turgay Yıldıran, Yetkin Yüksel, Mete Çubukçu, Gülçin Üstüntaş, Avaşin Yorulmaz, Ceren Olpak

Hukuk Danışmanı:
Av. Hülya Göktaş

Reklam Direktörü:
Mustafa İri
Telefon: +90 534 656 45 03

Organizasyon Direktörü:
Dalya Uçankuş
Telefon: +90 538 970 4639

Yurtiçi Temsilcilikler:
Adana: Mustafa Bal, **Ankara**: Mahmut Topçu, **Antalya**: Hasan Kollez, **Aydın**: Emel Selek, **Bartın**: Zafer Gecegörür, **Bitlis**: Gökmen Okdayan **Bursa**: Nergiz Acar, **Çorum**: Mustafa Taşkıran, **Erzurum**: Selim Cinisli, **Eskişehir**: Güney Merve Uysal, **Gaziantep**: İbrahim Yılmaz, **İzmir**: Hayrettin Filiz, **Karadeniz**: Umut Şahin, Erdal Karakurt, **Kayseri**: Hülya Göktaş, **Kocaeli**: Yetkin Yüksel, **Kütahya**: İbrahim Vehbi Atabay, **Muğla**: Nafize Çetin, **Mersin**: Mustafa İri, **Ordu**: Yasin Akyüz, **Sakarya**: Kadir Akbulut, **Uşak:** Murat Çubukçu, **Van**: Sabri Şenol

Yurtdışı Temsilcilikler:
Almanya: Şener Bağ, **Avustralya**: Tommy Murphy, **Fransa**: Georges Daniel (Coşkun Tunçtan), **Hollanda**: Şaban Ol, **İngiltere**: Meral Karamuk Uğurşan, **İsviçre**: Elmas Uzun, **Kanada-ABD**: Mahmut Şenol, **Litvanya**: Simona Orinska, **Romanya**: Cristina Modrenau, **Ukrayna**: Özgür Kısır, **Yunanistan**: Evdokimos Tsolakidis

Dizgi:
Muhammed Furkan Altınkaynak

Fotoğraf Editörü:
Yavuz Yılmaz
Bora Elber

Yeni Tiyatro Dergisi:
Kemalpaşa Mah. Cumhuriyet Cad. No: 66, Petan İşhanı, Kat: 2/11, İzmit/Kocaeli

İletişim:
Telefon: 0 216 334 89 75 / 0533 552 76 09
E-posta: erbilgoktas@hotmail.com
İcadiye Mah. Sofracı Sok. 8/8 Kuzguncuk-Üsküdar-İstanbul

Baskı:
Deren Matbaacılık
Organize Sanayi Bölgesi, Orkide Caddesi, No: 9 Beylikdüzü/İstanbul
Tel: 0 212 875 48 86-87

İçindekiler

SUNUŞ/2
MERSİN ŞEHİR TİYATROSU KURULDU
ERBİL GÖKTAŞ

SÖYLEŞİ/3
HALK İÇİN SEYİRCİ KALINAN DEĞİL, İCRA EDİLEN SANAT
ERBİL GÖKTAŞ

İZLENİM/7
'TİYATRONUN IŞIĞI MERSİN'DEN YÜKSELDİ
YETKİN YÜKSEL

ÖDÜL ARŞİVİ/11
YENİ TİYATRO DERGİSİ 8. EMEK VE BAŞARI ÖDÜLLERİ'Nİ KAZANANLAR AÇIKLANDI (2020)

SÖYLEŞİ/19
"YILIN PERFORMANSI" ÖDÜLÜNÜ KAZANAN ERGİN DÜZGÜN'LE
MUSTAFA İRİ

HABER/22
İBB ŞEHİR TİYATROLARI MÜZEDE SAHNE ETKİNLİĞİNDE "GÜL'E AĞIT"LA KONUK OLDU

İNCELEME/23
NİSA SEREZLİ'YE SAYGI... SMOKİNLİ ÇOCUK... ANILAR ANILAR ANILAR...
CAN MURAT YAŞAR ŞENGEL

MAKALE/29
ÇİZGİ ROMANDA TİYATRO - 3
ÜMİT KİREÇÇİ

TANITIM/35
BAY Z
ÜMİT KİREÇÇİ

TANITIM/38
PERDE! TATAVLA SAHNE

MERSİN ŞEHİR TİYATROSU KURULDU

ERBİL GÖKTAŞ

Salgın (Pandemi) döneminde yapılan en önemli işlerden birisi Mersin Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu'nun kurulmasıdır. Salgın koşullarının hüküm sürdüğü, maskelerle dolaşıp birbirimizle en az bir metre mesafeyle konuştuğumuz yaz aylarında Mersin'de Şehir Tiyatrosu'nun kurulması, Türkiye için bir umudun yeşermesidir.

Bu önemli olayın öncülüğünü yapan Belediye Başkanı Vahap Seçer, Genel Sanat Yönetmeni Murat Atak, Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Koordinatörü Bengi İspir Özdülger, tiyatro tarihine adlarını altın harflerle yazdırmışlardır. Evet, bu bir tarih yazmaktır ve tarih yazılmaya devam etmektedir. Çünkü en zorlu koşullarda 32 sanatçı istihdam edilerek kadroya alınmış ve çalışmalara başlanmıştır. Bu hiç kimsenin küçümseyemeyeceği büyük bir olaydır.

Salgın dünyayı ve Türkiye'yi vurdu vuralı, bundan en çok etkilenen sahne sanatları olmuştur. Sahne sanatlarının opera, bale alanlarının yanı sıra en etkini ve en toplumsalı olan tiyatro sanatı da bu süreçte büyük yara aldı. Tiyatrolar, tiyatrocular sezonun ortasından günümüze kadar ekonomik zorluklarla boğuşuyorlar. Tiyatroların yüzde sekseni perde açamıyor, açsa bile "hastalık" nedeniyle seyircide oluşan korku ve tedirginlik onları tiyatroya gitmekten alıkoyuyor. Bu süreçte devletin tüm kurumlarıyla tiyatroya her açıdan destek vermesi gerekiyor, belediyelerin de öyle. Geçen bunca ay içerisinde kapanma noktasına gelmiş onlarca tiyatroya acilen kalıcı çözümler sunulması gerekiyor.

Devlet Tiyatroları'nın (DT) yaz aylarında gösterdiği çaba takdire şayandır. Oluşturdukları kamyon tiyatroyla Anadolu kentlerini dolaşan ve buralarda tiyatronun güzelliğini sergileyen Devlet Tiyatroları önemli bir iş başarmıştır. Yine Devlet Tiyatrolarının sezonu Eylül'de başlatması da çok cesur bir karardır ve çok önemlidir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları'nın da (İBBŞT) Mart ayında açıkladığı repertuvarını değiştirerek pandemi koşullarına uygun az kişilik oyunlarla Ekim ayında perde açacak olmasını da önemsiyoruz. Çünkü İBBŞT, DT ile beraber Türkiye'nin en önemli iki kurumundan birisidir.

Bu çabaların gerek yöre açısından, gerekse Türkiye genelinde düşündüğümüzde en önemlisi Mersin Şehir Tiyatrosu'nun kurularak etkinliklerine başlamasıdır. Mersin, Şehir Tiyatrosu'nu kurarak ve sınavla kadrolu sanatçılar alarak güzel bir işe imza atmıştır. Bizler de Yeni Tiyatro Dergisi olarak bu tarihsel olaya tanıklık ederek önemli bir umudun gerçekleşmesine katkı sunmaktan onur duyuyoruz.

Bu örneklerden de anlaşılacağı gibi, önlemler alınınca, sağlık ve temizlik kurallarına dikkat edilince tiyatronun her koşulda yapılabileceği her yerde gösterilmiştir. Ağustos ayının ortasında gerek Devlet Tiyatrolarının turneleri, gerek İstanbul ve diğer kentlerdeki açık hava gösterileri, tiyatronun her koşulda yapılabileceğinin önemli örnekleridir. En önemlisi de İstanbul Şehir Tiyatrosu'nun 1914'te savaş koşullarında kurulması gibi, küresel salgın koşullarında Mersin Şehir Tiyatrosu'nun kurulması, tarihin aydınlık sayfalarında yer alacak bir girişimdir. Bu tarihsel olay göstermiştir ki, sanata ve tiyatroya sahip çıkmak, güzellikleri yeşertmek her koşulda mümkündür, yeter ki niyet edilsin, yeter ki istenilsin...

Sanatın ve tiyatronun soylu yollarında türlü sıkıntılara karşın çaba gösterenlere, ilgilenenlere, destek verip izleyenlere ve sanat dostu yöneticilere sevgi ve saygıyla.

Her koşulda umudumuzu yeşertenlere, tiyatroya katkı sunanlara bin selam olsun!...

HALK İÇİN SEYİRCİ KALINAN DEĞİL, İCRA EDİLEN SANAT

ERBİL GÖKTAŞ

Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı olarak kültür sanata değer verdiğiniz ve özellikle destekleyici olduğunuzu biliyoruz. Bu desteklerin başında da tiyatro geliyor. Birçok sanatçı şehrinizde etkinlik yapmak istiyor. Siz neler söylemek istersiniz?

Kültüre sanata yapılan her yatırım aslında insana, geleceğe yapılan bir yatırımdır. Kadim Anadolu toprakları gibi, Mersin'in tarihi de çok eskilere dayanmaktadır. Her renkten, her görüşten, pek çok farklı kimliğin bir arada ve huzur içinde yaşadığı Mersin'de sporun, sanatın ve özellikle tiyatronun hak ettiği yeri alması bizim hedeflerimizden birisidir. Mersinimize ilgi gösteren tüm değerli sanatçılarımıza sizlerin aracılığıyla teşekkür etmek isterim.

Mersin Büyükşehir Belediyesi tiyatroya sahip çıkıyor. Bu noktada sizin desteğiniz, gözle görünür şekilde hissediliyor. Sayın Murat Atak ile işbirliğinizde Türkiye'nin sanat hareketinde adeta bir dönüm yarattınız. Üstelik küresel pandemiye rağmen. Bu süreci anlatır mısınız?

Herhangi bir konuda bir eksiklik, bir sorun hissettiğinizde neyi, kimle çözeceğiniz çok önemlidir. Doğru insanlarla, doğru zamanlarda çözüm odaklı bir çalışma yapmak istedik. Tüm dünya genelinde etkisini hissettiren COVID-19 pandemisi, maalesef ki ülkemizi de derinden etkilemiş durumda. Alışkanlıklarımızı mecburi olarak bir süredir değiştirmek durumunda kaldık. Böylesi bir ortamda özellikle sanat dünyasından kıymetli sanatçı dostlarımız ve sanatçılarımız işlerini yapamaz hale geldi. Ve hatta bir kısmı mevcut işlerini kaybetti. Mersin Büyükşehir Belediyesi olarak tam da böyle bir ortamda sanata ve özellikle tiyatroya duyulan ihtiyacın farkındaydık. Hem şehrimizin kültür sanat yaşantısına katkıda bulunmak, hem de sanatçı dostlarımızın işlerini yapabilme imkanına sahip olmasını sağlamak için Şehir Tiyatrolarımızın yeni

bir ekip ve yeni bir ruhla eski mevcut kadrosu ile birlikte yeniden yola çıkması için çalışmalarımıza başladık. Sayın Murat Atak, tiyatro alanında Türkiye'nin en önde gelen değerlerinden biridir. Onunla çalışmak hem şahsım hem de şehrimiz için büyük bir onur kaynağıdır. Kendisi sanat adına belediyemiz çalışmalarında bize her türlü desteği vermektedir.

Türkiye'de tarihsel ve kültürel değeri yüksek bir yere sahipsiniz. Böylesine önemli bir şehirde ne tür etkinlikler düzenliyorsunuz? Şehre ve sanata nasıl katkı sunuluyor?

10 bin yıllık bir tarihi geçmişe sahip Mersin'de neolitik ve kalkolitik dönemlerde yerleşik hayat olduğunu yapılan kazılardan öğreniyoruz. Bölgemiz ve çevresi, arkaik dönemde Kilikya olarak da bilinmektedir. Birçok dönemde ve uygarlığa ev sahipliği yapmış olan bu topraklar farklı kültürleri de içinde barındırır. Bugün için de Mersin çok renkli bir şehir… Az önce de belirttiğim gibi farklı etnik ve dinsel kökenlerden milyonlarca insanı içinde barındıran bir bölgede kardeşçe huzur içinde yaşıyoruz. Geçmişi bugüne, bugünü de geleceğe taşımak benim için çok önemli. Belediyemiz bünyesinde faaliyet gösteren Şehir Tiyatroları, Belediye Bandosu, Kent Orkestrası, Türk Sanat Müziği, Türk Halk Müziği ve Halk Oyunları Topluluklarımızı şehrimizin ilçelerinde, kırsal mahallelerinde, yaylalarında tüm vatandaşlarımızı sanatla buluşturmak bize doğru yolda olduğumuzu hissettiriyor.

Tiyatro aşkını, Mersin halkına taşımak üzere güçlü bir ekip oluşturduğunuzu gördük. Kimler var bu ekipte? Bu yılki kültür-sanat takviminde ne gibi yenilikler göreceğiz?

Daha önce de dediğim gibi; doğru zamanda, doğru ekiple yola çıkmak çok önemlidir. Biz de bu doğrultuda Mersin Devlet Opera ve Balesi solist sanatçısı ve son dönemde kurumun müdürlüğünü de yapmış olan Sayın Bengi İspir Özdülger'in sanat ve sanat yönetimi konusundaki tecrübe ve değerli bilgilerinden yararlanmak istedik. Bengi Hanım'ın oluşturduğu güçlü kadro içinde Mersin Devlet Opera ve Balesinin önceki Sanat Teknik Müdürü ve aynı zamanda kostüm tasarımcısı olan Sayın Alev Tol da bizimle birlikte çalışmakta. Bu güçlü kadroya Ankara Devlet Tiyatrosu'nun önceki müdürlerinden, ülkemiz tiyatrosunun en önemli rejisör ve oyuncularından biri olan Sayın Murat Atak'ın da dâhil olmasıyla birlikte ekibimizi daha da genişlettik.

Temmuz ayında yeni bir vizyon ile yenilediğimiz Şehir Tiyatromuz için bir sınav açtık. Bu sınavda Türkiye sanat yaşantısında çok önemli yerlere sahip olan sanatçıları da

jüri olarak Mersin'de ağırlama şansına sahip olduk. Sayın Cihan Ünal, Sayın Prof. Dr. Semih Çelenk, Sayın Tomris Çetinel, Sayın Özlem Ersönmez, Sayın Galip Erdal, Sayın Prof. Dr. Sema Göktaş ve TOBAV Genel Başkanı ve Opera Solisti Sayın Mehmet Yılmaz'ın da aralarında bulunduğu değerli jüri üyelerimizin verdiği kararla 10 oyuncu, 1 dramaturg, 4 sahne makinisti, 2 sahne ışıkçısı, 1 realizatör ve 1 suflöz alarak kadromuzu genişlettik. Ancak çok sevindirici olaylar yaşadık ve bu sınava Türkiye'nin dört bir yanından sanatçı dostlarımız büyük ilgi gösterdi. Bizler de bu ilgiye kayıtsız kalamadık ve 10 olan oyuncu sayısını 15'e çıkarma kararı aldık.

Büyükşehir Belediyesi olarak, Türkiye'yi kapsayan müzik festivali dışında yeni festivaller düşünülüyor mu?

Elbette... Ülkemizin en güzel coğrafyalarından birinde ve antik bir kültür hazinesinin üstünde yaşıyoruz. Düzenleyeceğimiz sanat festivallerimiz aynı zamanda "Kültür Turizmi" için de çok önemli. Tarihi mekânlarda perde açacağız, konserler vereceğiz, yerli ve yabancı grupları ağırlayacağız. Ülkemiz ve tüm dünya bir pandemi ile uğraşırken fizikî mesafemizi açacak, hem seyircimizin hem sanatçılarımızın sağlığına dikkat ederek sosyal mesafeleri kısaltacağız. Bu dönemde özellikle çocuklarımızın ekran karşısındaki yalnızlıklarını sanatla ortadan kaldırıp ortak dil ve kültürümüzle yeniden sosyalleşmelerini sağlayacağız.

Halkın sanata olan ilgisini nasıl değerlendiriyorsunuz? Sanatı sokakta yaşayan ve müziği iliklerinde hisseden güzel insanlar tanıdık.

Mersin sanatçılarıyla, sanat merkezleriyle, tiyatro salonlarıyla, atölyeleriyle, sanat galerileriyle bir kültür sanat kentidir. Sanat kapalı alanlardan çıkıp, sokaklara, meydanlara ulaşmıştır. Bu anlamda halkın her kesimi ile sanatın buluşmasında belediye olarak çalışmalarımızı sürdürmekteyiz. Pandemi nedeniyle fiziki mesafe ve sosyal izolasyon kuralları çerçevesinde birçok yerde "Sandalyeni Al Gel" etkinlikleri kapsamında Mersin halkını müzikle buluşturduk. Vatandaşlarımızın çalışmalarımıza olan ilgisinden oldukça memnunuz. Elbette, süreç içinde pandeminin de seyrine göre etkinliklerimize yön vereceğiz.

Temel hizmetler noktasında vatandaşlarımızın ihtiyaçlarına karşılık vermeyi bir lütuf olarak görmüyorum. Su, altyapı, ulaşım ve sosyal olanaklardan yararlanma hakları, hâlihazırda belediyenin sorumluluklarındandır. Belediyelerin halka daha fazla hizmet verip, onların gözünde güvenilir ve liyakat ile görevini yapan birimler olmasını sağlayan şey bana kalırsa belediyenin vatandaşları kültür ve sanat etkinlikleri ile her yerde, her zaman ve her kesimiyle buluşturabilmesidir.

Genç kesim için eğitim öğretim ve sanat adına girişimler yapılıyor mu? Bu tür etkinliklerin size ve ülkemize katkıları nelerdir?

Belediyemiz bünyesinde okul öncesi eğitim amacıyla hizmet veren kreşlerde, çalışan annelerimize yardımcı olmak için çalışmaktayız. Kreşlerimizin sayısı her geçen gün artıyor. Örneğin, Türkiye'de belki de dünyada örneği olmayan bir yerde Sebze Hali'nin içinde bir kreşimiz var. Neden Hal içinde, çünkü orada çok sayıda kadın çalışıyor. Biz de bunu gözeterek, Hal'in içinde son derece modern olanaklara sahip kreşimizi hizmete açtık.

Kentimizdeki öğrencilerimize toplu taşıma otobüs hizmetini 1 TL olarak sabitledik. Tüm öğrencilerimiz bu ücret ile belediye otobüslerimizden yararlanıyor. Görev sürem boyunca da yararlanmaya devam edecekler.

Ayrıca, üniversiteye hazırlanma imkânı kısıtlı olan gençlerimize de ücretsiz üniversite hazırlık kursları vermekteyiz. 1'i merkezde olmak üzere özellikle 8 ilçemizde ayrı kurs merkezimiz var. Aynı zamanda imkânı olmayan ve üniversiteyi kazanmış olan gençlere eğitim yardımı vermekteyiz. Bu süreçte yardımlarımızı 1250 TL'den 1400 TL'ye çıkardık. Belediyemiz bünyesindeki Mersin Büyükşehir Belediyesi Kütüphanesi'nde ücretsiz internet erişimi ile gençlerimiz derslerini çalışıp araştırmalarını yapabilmektedir. Kütüphanemizde gençlerimize ikramlar da yapılmaktadır.

Sanat faaliyetleri olarak da atölyeler ve kurslar düzenleyerek sanatı, Mersin halkı için sadece seyirci kalınan değil, icra edilen bir alan haline getirmeye çalışıyoruz. Bu sayede gençlerimizi, çağdaş ve Atatürkçü özgür birer birey olarak geleceğe taşımaya, ayrıca ülkemizi kültür ve sanat yaşantısına katkı sağlayabilmeyi hedefliyoruz.

Bir Büyükşehir Belediye Başkanı olarak elbette ki her türlü alt yapı yatırımlarımız, sosyal belediyecilik anlayışı ile yapılan tüm destek ve yardımlarımız sürüyor. Parklar, bahçeler, sahiller, gezi alanları, çocuk bahçeleri, hatta kanalizasyon, içme suyu gibi tüm hizmetler bizim görevimiz. Evet yapmak kolay değil ancak, korumak çok daha zor. İşte biz bu sanat yatırımları ile koruma ve sahiplenme bilincine sahip bir toplum yaratmak için kolları sıvadık. Estetik, güzellik, temizlik ve her türlü insani bilincin ancak ve ancak sanatla var edilebileceğini düşünüyoruz.

TİYATRONUN IŞIĞI MERSİN'DEN YÜKSELDİ

YETKİN YÜKSEL

Mart 2020'den itibaren dünyanın yaşam şekli değişti. Evlere kapandık. Kendimizi koruma altına aldık. Maske, dezenfektan ve sosyal mesafe hayatımızın vazgeçilmez parçası oldu. Böyle olunca da insanla yapılan oyunlar bir biçimde durdu. Sahneler kapatıldı. Psikolojik sıkıntıya ekonomik sıkıntı da eklenince, 'şimdi ne olacak' sorusu sorulmaya başlandı. 'Sanal dünyaya taşısak ne olur?' tartışmasının yaşandığı bu belirsiz günlerde, herkese umut kaynağı olan bir haber gündeme çığ gibi düştü.
Mersin Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları, yeniden yapılanma sürecine girdi. Genel Sanat Yönetmenliğine Türk Tiyatrosu'nun yetiştirdiği, büyük projelere imza atan önemli bir sanat insanı; Murat Atak getirildi.
Her şey dönüşüyor diye düşünürken, 'hayır tiyatro insanla yapılır!' dercesine Murat Atak ve ekibi yapılanma çalışmalarına başladı.

Bu yapılanmaya şahitlik etmek için biz de Mersin'e davet edildik.

Mersin Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu ilk iş olarak, sahne önü ve gerisinde alanında mezun, belirtilen koşullara uygun nitelikte, birlikte yürüyebileceği yeni yol arkadaşları bulmak için büyük bir duyuruda bulundu. 10 tiyatro oyuncusu ve 12 teknik personel alımı için sınavlar yapıldı. 700'ün üzerinde kişinin başvurduğu ve 341 kişinin girmeye hak kazandığı sınavın seçici kurul üyeleri seçici kurul başkanı ünlü aktör Cihan Ünal, Tomris Çetinel, Özlem Ersönmez, Mehmet Yılmaz, Galip Erdal, Mehmet Yaşayan gibi usta isimlerden oluşmaktaydı.

Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı Vahap Seçer'i ziyaret ettiğimizde kültür ve sanata verdiği önemi, Mersin'de sanatı herkese ve her kesime ulaştırma vizyonuyla Mersin Şehir Tiyatrosu'nu yeniden yapılandırma sürecini bizzat dinledik. Tiyatro ve sanat adına yapılan bu inanılmaz girişim hakkında bilgi alış verişinde bulunduk.

Seçmelere ve jüriye baktığımızda Türk Tiyatrosu'na uzun yıllar hizmet eden müthiş bir ekiple karşılaştık;

Jüri Başkanlığını tiyatro-sinema sanatçısı ve Kıbrıs Yakın Doğu Üniversitesi Öğretim Görevlisi Cihan Ünal'ın yaptığı sınavda, İzmir Devlet Tiyatrosu Sanatçısı Tomris Çetinel, Ankara Devlet Tiyatrosu Sanatçısı Özlem Ersönmez, 9 Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yazarlık ve Sahne Sanatları Bölüm Başkanı Prof. Dr. Semih Çelenk, Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar

Fakültesi Yazarlık ve Sahne Sanatları Bölüm Başkanı Prof. Dr. Sema Göktaş, Ankara Devlet Opera ve Balesi Solist Sanatçısı, TOBAV Genel Başkanı Mehmet Yılmaz, İstanbul Devlet Tiyatrosu Sanatçısı, İstanbul-Trabzon Devlet Tiyatroları Müdürü Galip Erdal, Ankara Devlet Tiyatrosu Işık Dekoratörü Mehmet Yaşayan ile Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Koordinatörü Bengi İspir Özdülger, Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanı Serdal Gökayaz, Mersin Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları Genel Sanat Yönetmeni Murat Atak, Mersin Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Şehir Tiyatroları ve Sinema Şube Müdürü, Kostüm Kreatörü Alev Tol, jüri üyesi olarak yer aldılar. Sınav, 24 Temmuz'a kadar devam etti.

CİHAN ÜNAL

"Sanat eksik olursa bir damar eksik oluyor!"

Tiyatro-sinema sanatçısı ve Kıbrıs Yakın Doğu Üniversitesi Öğretim Görevlisi Cihan Ünal, uzun bir aranın ardından Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu'nun tiyatro oyuncusu almak için sınav düzenlemesinin müjdeli bir haber olduğunu söyleyerek, "Belediye Başkanımız'a çok teşekkür ediyorum. Çünkü günümüzde tiyatroyla, sanatla ilgili bazı sorunlar var. Bunun üzerine gitmek, bu müjdeli haberi vermek hem seyirciler açısından, hem de sanatçılar açısından bizi çok mutlu etti. Ben daha önce Mersin'e geldim. Burada 'Evita' müzikali oynadım. Burayı çok seviyorum. Çok güzel bir şehir. Git gide güzelleşiyor. Burada güzel bir tiyatronun, tiyatroların, operanın, balenin, orkestraların yaşaması gerekir. Sanatta Atatürkümüz'ün söylediği gibi bir eksiklik olursa bir damar eksik oluyor. O bakımdan bu çok iyi bir haber" dedi.

"Tiyatro er meydanıdır ve bir toplum için çok gereklidir!"

Tiyatroyu er meydanı olarak tanımlayan Cihan Ünal, sözlerine şöyle devam etti:
"Burada olduğum için çok mutluyum. Tiyatro dediğimiz şey bir er meydanıdır. Günlük yaşamda, dışarıda söyleyemeyeceğiniz, söylemeye cesaret edemeyeceğiniz şeyleri sahne üzerinde söyleyebilirsiniz. Hak, hukuk, adalet, güzellikler, çirkinlikler, şeytanlıklar, haraç, hırsızlık, bütün bunlar sahne üzerinde gösterilir; er meydanıdır. Tiyatro, bir toplum için çok gereklidir. O yüzden bu yeni yapılanmada emeği geçenlere hem teşekkür ediyorum, hem de onları kutluyorum."

BENGİ İSPİR ÖZDÜLGER

"Yeni bir anlayışla hep birlikte yol yürüyeceğiz."

Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Koordinatörü Bengi İspir Özdülger, Türkiye'de tiyatro için en son yapılan sınavın 2008'de gerçekleştiğini hatırlatarak, "Çok heyecanlıyız, aynı heyecanı sınava katılım gösteren gençlerimizde de görüyoruz. Herkes çok ilgili, çok istekli, heyecanlı. Yapacağımız bu sınavın sonunda alacağımız gençlerle birlikte hem sahne önünde, hem sahne arkasında var olan oyuncu arkadaşlarımızla birlikte dinamik, yeni bir anlayışla hep birlikte yol yürüyeceğiz. Katılım oldukça yüksek ve biz bundan çok büyük mutluluk duyuyoruz. Duygulanıyoruz, çok heyecanlanıyoruz. Başkanımız Sayın Vahap Seçer'in bu önemli ilgisi, desteği bizim için çok kıymetli. Onun bu ilgisi, sevgisi, kültüre, sanata gösterdiği bu yaklaşım olmasa, biz bu sınavları açamayız, gençlerimizle bu salonlarda buluşamayız" ifadelerine yer verdi.

"Büyükşehir'in vizyoner yaklaşımı sanatla kendini gösteriyor."

Mersin'in kültür ve sanatın iç içe olduğu bir kent olması için çalışmalara devam edeceklerini vurgulayan Özdülger, "Herkesin gözü üstümüzde olmaya devam etsin. Çok güzel işler yapacağız. Bu inanmışlıkla şehrimize, ülkemize çok güzel adımlar atmaktayız. Atmaya da devam edeceğiz. Mersin Büyükşehir Belediyesi'nin vizyoner yaklaşımı sanatla da kendini gösteriyor. Mutlu ve gururluyum. Destek olan, sınava katılan, jüri üyelerimiz olarak bizimle birlikte olmayı kabul eden herkese sonsuz teşekkürlerimi ve şükranlarımı sunuyorum." dedi.

TOMRİS ÇETİNEL

"Birçok belediyeye örnek olacak bir davranış.."

Uzun bir aradan sonra sınavla tiyatro oyuncusu alımının yapılmasının çok değerli olduğunu dile getiren İzmir Devlet Tiyatrosu Sanatçısı Tomris Çetinel; "Eminim ki birçok belediyeye örnek olacak bir davranış. Çünkü bizde her zaman kısa, kestirme yoldan 'Ben yaptım oldu!' işleri yapılır. Ama bu sefer profesyonelce, sınavla, okul mezunlarının olduğu, daha akademik anlamda bir tiyatro yapılıyor. Ben İzmir'den geldim, İzmir Devlet Tiyatrosu'ndayım. Mersin'i biraz kıskandım." diye konuştu.

"Mersin, doğru, güzel, çağdaş, olması gerektiği gibi bir adım attı."

İnsanların iyi şeylere layık olduğunu ve yapılan bu sınavla da iyi işler yapılacağını söyleyen Çetinel, "Mersin, doğru, güzel, çağdaş, olması gerektiği gibi bir adım attı. Sistemsiz bir şey yaparsanız üç gün sonra yok olur. Ama bu sistemli adım atış öyle sanıyorum ki çok uzun yıllar devam edecek. 'İnsanlar iyi şeylere layıktır' sözünü her zaman çok sevmişimdir. Mersin halkı da iyi şeylere layıktır. Tiyatro, düşündürmek, adalet duygusunu geliştirmek demek. Tiyatro, insanları birleştiren demek. Kötüyü ibret, iyiyi örnek diye gösteren bir sanat dalıdır. Mersin'de de bunun hakkıyla yapılacağına inanıyorum" dedi.

MEHMET YILMAZ

"Seçici Kurul, Türkiye'nin en iyi kurulu, müracaatlar da Türkiye'de eğitim almış en iyi müracaatlar."

TOBAV Genel Başkanı Mehmet Yılmaz, Mersin Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları'nın 1999 yılında kurulduğunu ve kurulduğu günden bu yana kente kendi alanında çok çeşitli hizmetlerde bulunduğunu belirterek, "Mersinli seyircileri çok çeşitli repertuarla buluşturdu ve geniş kitlelere ulaşarak, seyircisiyle bir araya geldi. Ancak aradan geçen 20 yıl sonunda yeniden yapılanmaya ihtiyaç vardı. Şimdi Belediye Başkanımız Vahap Seçer'in direktifleri ve Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Koordinatörü Bengi İspir Hanımefendi'nin yönetim ve denetiminde, Mersin Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları'nın yeniden kuruluşunu gerçekleştiriyoruz. Yeniden kuruluş diyorum çünkü bir milat gibi düşünmek lazım. Seçici Kurul, Türkiye'nin en iyi kurulu, müracaatlar da Türkiye'de şu anda eğitim almış en iyi müracaatlar. Umuyorum ki, Mersin Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları, önümüzdeki yıllarda Türkiye'deki tiyatro sanatına damga vuracak" diye konuştu.

ÖZLEM ERSÖNMEZ

"Bu işe hizmet eden herkes çok yaşasın."

Ankara Devlet Tiyatrosu Sanatçısı Özlem Ersönmez ise tiyatro adına Mersin'de önemli girişimler yapıldığını ifade ederek, "Başta Belediye Başkanı olmak üzere bu işe hizmet eden herkes çok yaşasın. Tabii ki bu girişimden sonra Mersin halkının daha çok arzu ettiği güzel işler olacaktır. Biz de çeşitli zamanlarda burada olarak elimizden geldiği kadar Mersinliler'e hizmet etmeye gayret edeceğiz" ifadelerine yer verdi.

MURAT ATAK

"Yıllardır ödenekli kurumlarda bu tür sınavlar açılmıyor."

Mersin Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları Genel Sanat Yönetmeni Murat Atak, sınava başvuranlar arasında mesleğinin erbabı oyuncuların olduğunu söyledi. Mersin'de yepyeni bir soluk olacağını dile getiren Atak, "Öncelikle bir aktör, bir rejisör olarak Mersin Büyükşehir Belediye Başkanımız Vahap Seçer'e çok teşekkür ediyorum. Bunun sebebi, yıllardır ödenekli kurumlarda bu tür sınavların açılmıyor olması. Biz 10 kişilik bir sanatçı kadrosu ilan ettik ve 12 kişilik de sahne gerisi için teknik destek kadrosu talep ettik. Bu sınava başvuranlar arasında meslek erbabı olan çok önemli aktörler de var. Sanatçı adayı demiyorum, çünkü onlar sanatçı. Konservatuarları bitirip gelmişler" dedi.

GALİP ERDAL

"Türk tiyatrosunu geliştirecek büyük bir adım."

Artık bizler de büyük heyecanla sahnelenecek oyunları bekliyoruz..'

Adaylardan Fotoğraflar

YENİ TİYATRO DERGİSİ 8. EMEK VE BAŞARI ÖDÜLLERİ'Nİ KAZANANLAR AÇIKLANDI (2020)

Zor pandemi koşullarına rağmen sezondaki tüm oyunları yakından takip eden Yeni Tiyatro Dergisi jürisi günler süren hummalı çalışmalarını bitirerek kazananları açıkladı.

En küçük alternatif yapımlardan büyük prodüksiyonlara kadar 200'ü aşkın oyun ve yüzlerce performans arasından en iyiler belirlendi.

ONUR ÖDÜLLERİ

Nevra Serezli

Ediz Hun

Oya Başar

Özen Yula

EMEK ÖDÜLLERİ

Otay Kaynarca

Tanju Cılızoğlu
(Tiyatro Dergiciliği Özel Ödülü)

Esra Ülger

Aydın Sigalı
(KBBŞT Genel Sanat Yönetmeni)

Vahap Seçer
(Mersin Büyükşehir Belediyr Başkanı)

Dr. Haluk Bozdoğan
(Tarsus Belediye Başkanı)

PROF. DR. ÖZDEMİR NUTKU 'BİLİM VE SANAT' ÖDÜLÜ"

Prof. Dr. Metin Balay

'ÖZEL TİYATROLAR GİRİŞİMİ' EMEK ÖDÜLÜ

Kerem Yılmaz
(1001 Sanat)

YILIN GENEL SANAT YÖNETMENİ

Murat Atak
(Mersin Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu)

JÜRİ ÖZEL ÖDÜLLERİ

Nazan Kesal
(Yaralarım Aşktandır)

Okan Urun - Melis Tezkan
(Sahibinden Kiralık - biriken)

Handan Delipınar - Selçuk Delipınar
(Evlilikte Ufak Tefek Cinayetler - Tiyatro Merdiven)

Kâmuran Akkor
(Kelebekler Özgürdür - KATS Sahne)

Fikret Urucu
(Uçmak 'Hazerfen Ahmed Çelebi' İstanbul Devlet Tiyatrosu)

EN İYİ YAPIM

Lüküs Hayat
(Ankara Devlet Tiyatrosu)

EN İYİ YAPIM (KOMEDİ/MÜZİKAL)

Lillian'ın İtirafları
(Tiyatro Dünyası Oyuncuları)

EN İYİ YÖNETMEN

Kayhan Berkin
(Hipokrat - Kreutzer Sonat-Lampedusa)

EN İYİ YÖNETMEN (KOMEDİ/MÜZİKAL)

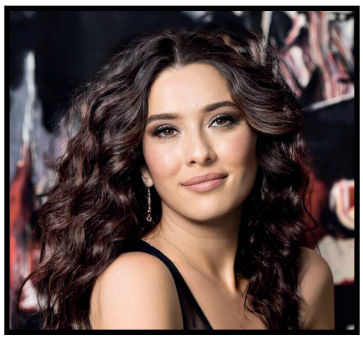
Paşhan Yılmazel
(Dejavu - 1001 Sanat)

EN İYİ KADIN OYUNCU

Bergüzar Korel
(Kızlar ve Oğlanlar - Tiyatro Craft)

EN İYİ KADIN OYUNCU (KOMEDİ/MÜZİKAL)

Suzan Acun İlhan
(İşgüzar Bir Tekerrür - Tiyatro Fora)

EN İYİ ERKEK OYUNCU

Selçuk Yöntem
(Amadeus - Çolpan İlhan-Sadri Alışık Tİyatrosu)

EN İYİ ERKEK OYUNCU (KOMEDİ/MÜZİKAL)

Serkan Aydın
(Evlilik Düeti - Tiyatro Dünya Oyuncuları)

Yardımcı Rolde En İyi Kadın

Damla Karaelmas (Kazanova) Bakırköy Belediye Tiyatroları

Yardımcı Rolde En İyi Erkek

Nuri Gökaşan (Ağaçlar Ayakta Ölür) Tiyatro Kare

Yardımcı Rolde En İyi Kadın (Komedi/Müzikal)

Ayumi Takano (Dejavu) 1001 Sanat

Yardımcı Rolde En İyi Erkek (Komedi/Müzikal)

Sefa Zengin (İkinin Biri) Tiyatro Sahnekârlar

Umut Veren Kadın Oyuncu

Ezgi Erarslan (Orijinal Günahlar) Gestus

Umut Veren Erkek Oyuncu

Cengiz Orhonlu (Kelebekler Özgürdür) KATS Sahne

En İyi Dekor Tasarımı

Meltem Severcan (İkinin Biri) Tiyatro Sahnekârlar

En İyi Kostüm Tasarımı

Janset Kaplan (Amanvermez Avni) İBBŞT

En İyi Işık Tasarım

Yakup Çartık (Kaçış 3: Kıyamete Çağrı (İstanbul Devlet Tiyatrosu), Tuhaf Bir Miras Hikâyesi (Bakırköy Belediye Tiyatroları)

En İyi Müzik

Gökhan Şeşen - İlhan Şeşen (İki Efendinin Uşağı) İBBŞT

En İyi Hareket Düzeni (Koreografi)

Özge Midilli (Ay, Carmela!) İBBŞT

Yılın Tiyatro Ekibi

Ekip Kafile

(Onu Bir Su Birikintisine Atsan İki Günde Parmaklarının Arası Yüzgeç Gibi Deri Bağlar)

Yılın Dramaturgu

Selen Korad Birkiye (Uçmak 'Hezarfen Ahmed Çelebi') İstanbul Devlet Tiyatrosu

Yılın Oyun Yazarı

Erdi Işık (Hipokrat-On Saniye)

Ahmet Erinanç Türkçe'ye Katkı Ödülü

Bülent Usta (Bay Z) İstanbul Devlet Tiyatrosu

En İyi Uyarlama Ödülü

Ayça Abana (Veronika'nın Dünyası) Tiyatro Kılçık

Yeni Tiyatro Teşvik Ödülü

Hakan Gürbey

Özel Tiyatro En İyi Çıkış Ödülü

Gölge (Atlas Tiyatro Araştırmaları)

En İyi Çıkış Yapan Kadın Oyuncu

Sezen Keser (Dansöz) Mek'an

En İyi Çıkış Yapan Erkek Oyuncu

Cengiz Eşiyok (On Küçük Zenci) Tiyatro Ak'la Kara

Yılın Performansı

Ergin Düzgün (Akademiye Rapor) Altsanat

En İyi Müzikal Performans Kadın

Ceylan Yılmaz (Bana Amy De - AmyWinehouse) Tiyatro Keyfi

En İyi Müzikal Performans Erkek

Savaş Alp Başar (Bana Amy De - AmyWinehouse) Tiyatro Keyfi

Seyfi Dursunoğlu StandUp Ödülü

Kaan Sekban

En İyi Oyun Fotoğrafı

Orhan Cem Çetin - Saygın Serdaroğlu (Kapıların Dışında) Yolcu Tiyatro

Sanata Katkı Ödülleri

Fatih Küçük (İstanbul Sanat Ofisi)

Hüseyin Çömlek (Kağıthane Halk Eğitimi Merkezi Müdürü)

Erkan Pektemek (Kağıthane HEM, Seramik Sanatçısı)

Serkan Aydın (Kağıthane HEM Tiyatro Eğitmeni)

Mekân - Etkinlik Ödülleri

Muhammet Uzuner - Arzu Gamze Kılınç (CAS)

Dilek Tora (Toy İstanbul)

Yurdaer Okur (Entropi Sahne)

Eraslan Sağlam (Tatavla Sahne)

Petek Kırboğa - Muharrem Uğurlu (Asmalı Sahne)

"YILIN PERFORMANSI" ÖDÜLÜNÜ KAZANAN ERGİN DÜZGÜN'LE

MUSTAFA İRİ

Kendini bize tanıtır mısın? Tiyatro serüvenin nasıl başladı?

Klasik bir yanıt olacak ama ben de pek çok insan gibi lisede kurduğumuz tiyatro grubunda amatör olarak başladım. Bu süreçte Tiyatro Simurg'la yollarım kesişti. Onlarla çeşitli oyunculuk çalışmalarına katıldım. Ancak Gazi Üniversitesi Makine Öğretmenliği bölümünü kazanıp Ankara'ya yerleştim. Bu bölümün bana göre olmadığını anlayınca okulu bırakıp İstanbul'a döndüm. Tekrar Tiyatro Simurg ile çalışmaya devam ettim.

Tiyatro eğitiminden de söz edelim…

2008 yılında Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Oyunculuk bölümünü kazandım.

Son sınıfta Orta Oyuncular'da çalışmaya başladım. Asistanlık ve yönetmen yardımcılığı yaptım ve orası benim için bambaşka bir deneyim ve okul oldu. Aynı zamanda fiziksel tiyatro, clown, akrobasi ve pantomim eğitimi aldım. Antonio Fava'nın Commedia dell'arte atölyelerine katıldım. Son olarak İbn Haldun Üniversitesi- Düşünce Akademisi bünyesinde Nörobilim ile Kişilik Gelişimi ve Analizi eğitimi aldım.

Hangi oyunlarda yer aldın?

Mezun olunca aynı zamanda tez konum olan Peter Turrini'nin tek kişilik oyunu Nihayet Bitti'yi sahneye koydum ve oynadım. Clown gösterisi olan "Renkler ve Virtiözleri" İstanbul ve Ankara'da sahneledim. "Bir Yaz Gecesi Rüyası", "Asiye Nasıl Kurtulur", "Gözlerimi Kaparım Vazifemi Yaparım", "Mutluluk Tarlası"(kukla tiyatrosu), "Beyazlar Siyahlar ve Griler (Pandomim gösterisi)", "Zengin Mutfağı", "Gelibolu'dan Mektuplar" "Alamut Kalesi" ve "Sürgün" oyunlarında rol aldım.

Altsanat'ın Tiyatro serüveninden bahseder misin?

Altsanat, ''herkes için tiyatro' şiarıyla 2007 yılında tiyatro yönetmeni Ozan Erbak tarafından kuruldu. Netaş, İş Bankası, Vodafone, Siemens, Tübitak, Alliance Global Assistance vb. gibi şirket ve kurumlarla iş birliği içinde yüzlerce tiyatro eğitimine ve onlarca tiyatro oyununa imza attı. Başta şirket ve kurum çalışanları olmak üzere özel grup ve şahısların amatör ruhlarının heyecanından beslenen çalışmalar yapma ve profesyonel oyunlar çıkarma hedefiyle yola çıkan Altsanat girişimi, geride kalan 13 yıl boyunca onlarca oyun sahneleyip on binlerce seyirciye ulaşma başarısını yakalayıp büyük ve dinamik bir aile haline geldi.

Alt Sanat'a ne zaman dahil oldun ve özel bir tiyatro olarak Pandemi sürecini nasıl geçiriyorsunuz?

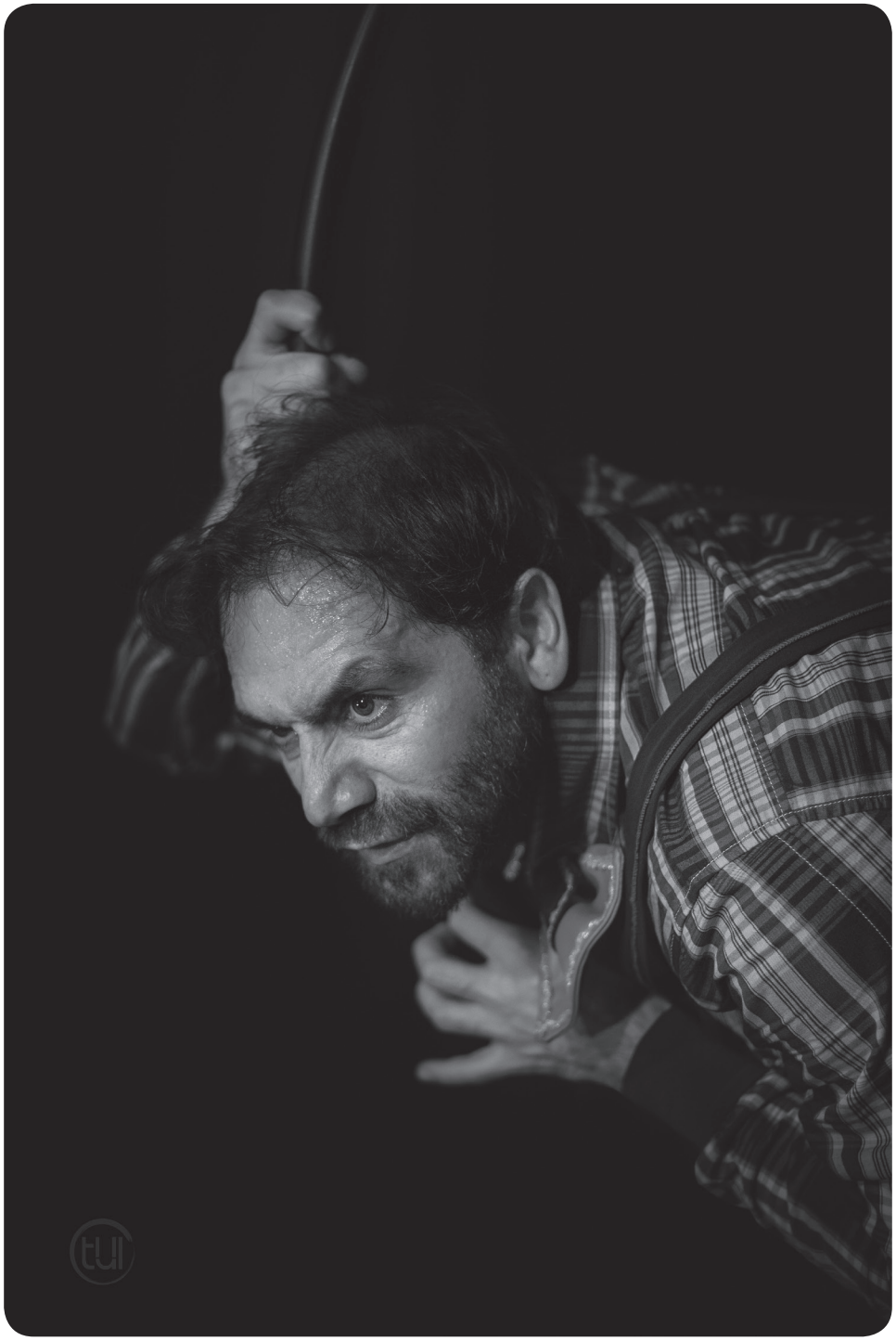
Altsanat ile yollarımız 2014 yılında Romanyalı yazar Matei Visniec'in ''Pandaların Hikayesi" adlı oyununun provaları esnasında keşişti. Oyunda oyuncu koçluğu ve ışık tasarımı yaptım. Ekiple çok güzel anılarımız oldu o günden bu yana Altsanat Tiyatro çatısı altında yönetmenlik ve oyunculuk serüvenimi sürdürmekteyim. Pandemiden dolayı yönetmiş olduğumuz ve provalarını tamamladığımız Fırtına (Netaş Tiyatro) ve Bir Acayip Barış (İş Bankası Basisen Tiyatro Topluluğu) oyunlarını bir süreliğine erteledik.

Pandemi sürecinde ise online tiyatro eğitimleri tasarla-

dık. İlk uygulamayı da Nairobi merkezli Lila grubuyla yurtdışına yaptık. Bu tecrübe ile sonraki çalışmalarımız yurtiçinde devam etti. Şu an hala atölyelerimiz devam etmektedir.

Neden Özel tiyatro?

Özel tiyatroda kendimi daha özgür ve rahat ifade ettiğimi düşünüyorum. Repertuarı belirleme, farklı tarz ve üsluplar seçebilme noktasında kendi kararlarımı almayı daha geliştirici buluyorum.

Akademiye Rapor oyununu niçin seçtin?

Kafka'nın hikayesini okuduğumda beni en çok etkileyen, kafeste debelenen maymunun bir çıkış yolu bulma çabasıydı. Öyküyü okuduktan sonra aklıma kazınmıştı: Bir çıkış yolu! Bu öyküyü ilk kez Metris Ceza Evi'nde tiyatro eğitmenliği yaptığım süreçte okumuş, özgürlük ve çıkış yolu arasındaki ayrımı ciddi anlamda ilk kez orada idrak etmiştim. Aslında sistem tarafından hepimiz bir şekilde çeşitli durumlara maruz bırakılıyoruz. Özgürlük sorunu ya da özgürlüğün ne olduğu üzerine gerçekten düşünmüyoruz. Sonra şunu fark ettim: Biz de bize sunulan çıkış yolunu kabul ettiğimizde özgürlüğümüzden vazgeçiyoruz ve bunu düşünmeden yapıyoruz. Çıkış yolu ile özgürlük aynı şey midir? Aynı olmadığını Kafka'nın Akademiye Rapor'unda bir maymunun dilinden dökülen cümlelerden öğreniyorum. Yine oyunda geçen ve çok etkilendiğim cümle: "Aslında özgürlük diyerek insanlar çoğu zaman birbirlerini aldatıyorlar." Sanırım gerçek olan bu. Bizler de birbirimizi aldatıyoruz. İşte bu cümlelerle benim için bu oyunun serüveni başladı. Kafka'nın yüz yıl önce dert ettiği durum benim için keşfedilmesi ve anlatılması gereken bir olgu haline döndü.

Bu oyun bir anlamda akrobasi gösterisi de. Neden bunu tercih ettin? Akrobasi eğitimini nereden aldın?

Yine oyundan bir cümleyle açacak olursam "Önümde iki yol olduğunu anladım. Hayvanat bahçesi ya da varyete. Duraksamadan şöyle dedim kendime bütün gücünü kullan, bir varyeteye kapağı atmaya bak. Çıkış yolu budur senin için! Oysa hayvanat bahçesi yeni tür bir parmaklı kafestir. Ve oraya girdin mi hapı yuttuğun gündür." İşte bu nedenle hikayeyi en iyi anlatabilecek yöntemin maymunun da çıkış yolunu bulduğu sirk ya da varyete olabileceğine karar verdim. Oyunu aerial hoop (havada çember) üzerinde/içinde oynadım. Bir saatlik oyunun 50 dakikası bu çemberin içinde geçiyor. Maymunun tüm

serüveni çemberle kurduğum metaforik bağla ilerliyor. Oyun aynı zamanda yer yer seyircinin de dahil olduğu interaktif bir performans. Bu bağlamda akrobasi eğitimine -oyuna ve yönteme karar verdikten sonra- 2017'de başladım. Eğitimleri Çadır Stüdyo 'da Zeynep Kuyumcu'dan aldım. Eğitimim hala devam ediyor.

Tiyatroda akrobasinin öneminden söz eder misin?

Akrobasi, oyuncu olarak size bütün bedeni belli bir disiplinde tutmak, bedenin potansiyelini keşfetmek, size sunduğu olanakları doğru değerlendirmek için alan açar. Aynı zamanda düşünsel anlamda rahatlama getirir. Her oyuncunun akrobasiyle tanışıp çalışmasını öneririm.

Bu yıl Yeni Tiyatro Dergisi 8. Emek ve Başarı Ödülleri'nde ' Akademiye Rapor' oyunuyla Yılın Performansı Ödülü'nü kazandınız. Neler hissediyorsunuz? Duygu ve düşüncelerinizi alabilir miyiz?

Öncelikle beni bu ödüle layık gören tüm jüri üyelerine ve sezon boyu bizi sahnede yalnız bırakmayan seyircilerimize çok teşekkür ediyorum.

Çok zor bir performans ve oyundan sonra böylesine kıymetli bir ödüle layık görülmek beni onore etti; vermiş olduğum emeğin birileri tarafından fark edilip takdir edilmesi en büyük mutluluğum. Şunu rahatlıkla söyleyebilirim ki asıl gücün devamlılıktan geldiğine inanan biri olarak seyircilerimizin takdirine ve bu ödüle layık olmak için daha çok çalışmam gerektiğinin farkındayım.

Bundan sonraki süreçte neler yapmayı düşünüyorsun?

Bundan sonraki süreçte Akademiye Rapor'u sahnelemeye devam edeceğiz. Pandemiden dolayı ertelemiş olduğumuz, yönetmenliğini yaptığımız oyunları sergileyeceğiz. Karantina döneminde bir clown gösterisi hazırladık. Akordeon çaldığım, içinde dansın da olduğu interaktif bir gösteri olacak ayrıca yazım ve prova aşaması İzmir'de tamamlanan yeni bir oyunumuz da sezona hazır olacak. Akademiye Rapor'la beraber bu çalışmalarımız da sahnede seyirciyle buluşacak.

Başka neler söylemek istersin?

Öncelikle röportaj için teşekkür ederim. Tiyatroya katkınız çok kıymetli. Pandemi sürecinin bir an önce bitip tüm sanat dallarının seyirciyle buluşmasını diliyorum.

İBB ŞEHİR TİYATROLARI MÜZEDE SAHNE ETKİNLİĞİNE "GÜL'E AĞIT"LA KONUK OLDU

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları, Sakıp Sabancı Müzesi'nin dördüncüsünü düzenlediği Müzede Sahne etkinliğine, **Gül'e Ağıt** oyun okumasıyla 11 Ağustos 2020 Salı günü 19.30'da Fıstıklı Teras Ana Sahne'de konuk oldu.

Emre Koyuncuoğlu'nun sanat yönetmenliğinde her yıl farklı bir tema üzerinden gösteri sanatları alanındaki çalışmalardan bir seçki sunan Müzede Sahne, 2020'de "Adı Sanı İsmi Cismi" başlığı ve "Topyekûn Kadın" temasıyla seyirci karşısına çıkıyor. Teması, özellikle koronavirüs salgını döneminde artarak şiddet gören, zorlanan, tehdit altında yaşayan ve hayatını kaybeden kadınlardan hareketle belirlenen programda, oyunların yanı sıra oyun okuması, performans, panel ve söyleşiler yer alıyor.

İBB Şehir Tiyatroları'nın 2020-2021 sezonunun repertuvarında yer alan, **Deniz Altun**'un yazdığı Özgür Kaymak'ın yönettiği **Gül'e Ağıt**, akrabasının tecavüzüyle hamile kalan ve ailesi tarafından öldürülen, töre cinayetlerinin sembollerinden Güldünya Tören'in hayatından yola çıkarak hazırlandı. Oyun okumasında **Aslı Altaylar, Yılmaz Aydın, Nergis Çorakçı, Hakan Arlı, Onur Demircan, Müslüm Tamer, Hazal Uprak, Rahmi Elhan, Cem Baza** rol aldı. Etkinlikte **Damla Cangül, Aslı Şahin** ve **Hazal Uprak** dans performanslarıyla, müzisyenler **Hamit Erentürk** ve **Serkan Bacak** bendir-kaval performanslarıyla yer aldılar.

NİSA SEREZLİ'YE SAYGI... SMOKİNLİ ÇOCUK... ANILAR ANILAR ANILAR...

CAN MURAT
YAŞAR ŞENGEL

Temmuz 1994… O gün bir arkadaşımın davetlisi olarak Kınalıada'ya gitmiştim. Cep telefonları yeni çıkmıştı yanılmıyorsam. Akşamüstü bir yerde kahve içiyorduk. Gün batmak üzereydi. Güneş vardı ama bulutlar da çok yoğundu. Sanki yağmur başlayacak gibiydi. Akşam yemeği sonrasında vapurla Bostancı'ya dönecektim. O sırada telefon çaldı. Arayan Yüksel Abla idi (Yüksel Aşkıner yani Tolga Aşkıner'in ablası): "Can, Tolga'yı arıyorum ulaşamıyorum. Merak içindeyim. Ne olur yardım eder misin?" Hemen arkadaşla birlikte Eminönü'ne giden ilk vapura atladık. Bir taksi ile Taksim Meydanı'na gittik. Hava kararmıştı. Bulutlar da çok artmıştı. Birden bir yağmur başladı. Anlatamam. Sanki sel tehlikesi vardı. Taksim'de sağanak altında ilerliyorduk. Gidebileceği üç yer vardı hep takıldığı. Sırayla hepsine girip çıkıyordum, ortak dostlarımıza ya da mekanların patronlarına Tolga Aşkıner Ağabeyin orada olup olmadığını soruyordum. Yok, yok, yok… Evi arıyordum telefona cevap da vermiyordu. Yanımdaki arkadaşım ve ben sırılsıklam olmuştuk. Taksim'den bir taksiye bindik, üzerimdeki t-shirt sanki suya batırılıp çıkarılmıştı. Aklıma bir fikir geldi. Taksi şoförüne Zincirlikuyu Kabristan'a gidelim dedim. Taksi şoförü de, arkadaşım da şaşırdılar. O zamanlar Zincirlikuyu Kabristan büyük kapı hep açıktı. Ustam duayenim ve ablam Nisa Serezli'nin kabrine geldik ve ben haklı çıktım. Sevgili Nisa'mın kabri üzerinde bir karartı görmüştük. Yaklaştık, bir baktık Tolga Aşkıner kabrin üzerine yatmış, "Beni de al yanına, ne olur…" diye katıla katıla ağlıyordu. Yavaşça omzuna dokundum, beni fark etti, acı içinde gülümsedi. Arkadaşım ve şoföründe desteğiyle kendisini arabaya taşıdık. Öne oturacağını söyledi. Üzerindeki gömleği çıkardık. Denizden döndüğüm ve terleyen bir bünyeye sahip olduğum için çantamda yanılmıyorsam üç ya da dört tane yedek t-shirt vardı. Birini ona giydirdik, diğerlerini kendimiz giydik. Şişli'deki eve doğru yola çıktık. Taksi şoförüne Şişli'ye gideceğimizi söylediğimde hemen eve gitmek istemediğini Boğaziçi Köprüsü'nden karşıya geçmek istediğini söyledi Sevgili Tolga Aşkıner. Şoföre dönüp: "Karşıya geçerken on ya da on beş kilometre hızı geçmeyeceksiniz." dedi. Bu cümle beni ve arabadaki herkesi şaşırttı. Bu arada yağmur durmuştu. Pencereler açıktı. Şoför bana soru sorar gibi aynadan baktı. Ben devam edelim gibi işaret ettim. Yanımdaki arkadaşım da biraz tedirgin durumdaydı.Arabanın arka sağ tarafında oturuyordum. Tolga Aşkıner hayatı seven birisiydi, ama acaba… Neyse, ne olursa olsun farklı bir düşüncesi olmuş olsaydı bile ben onu yakalayabilirdim ve engel olacak çeviklik ve güce sahiptim. Köprü gişeleri geçtik: "İlk çıkıştan sağa dönelim, aynı hızla eve gidelim." dedi. Eve geldik, biraz alkollü ve biraz da yorgun olduğu için üç kişi birlikte onu eve taşıdık. Üzerini değiştirdik, yatağına yatırdık. Biz arkadaşımla beraber kahve hazırladık, kendisine gelene uyanana kadar orada kaldık. İşte Sevgili Tolga Aşkıner'in Nisa Serezli'ye olan aşkı böyle bir aşktı… Anılar beni rahat bırakın…

Ben, anneanne dede babaanne gibi büyüklerimi hiç tanımadım ne yazık ki. Yıl 1966, Hava Generali olan babamın tayini İstanbul'a çıktı. İstanbul'da üst düzey komutanlardan birisi olduğu için protokoldaydı. Her gece bir tiyatro ya da opera galası ya da katılacakları bir davet olabiliyordu. Boğaziçi Köprüsü daha yok. Beni bırakacak yerleri de yok. O zamanlar Şehir Tiyatroları'nın başında büyük usta ve duayen Muhsin Ertuğrul bulunmakta. Altı yaşında bir çocuğu büyük oyunlarına kabul etmesi imkansız. Paşa Babam kendisinden randevu alıyor. Sayın Muhsin Ertuğrul en başta kesinlikle olumsuz bakmasına rağmen son dakikada tek şartla kabul ediyor. Sesim çıkarsa, bir olumsuzluk yaşanırsa bir daha asla kabul edilmeyeceğimi söylüyor. Bu arada anlatmam gereken bir konu var. O zamanlar galalara hanımefendiler son derece şık tuvaletlerle, beyefendiler ise smokin ile giderlerdi. Babamın smokininin benzeri bana da dikilmişti. Düşünebiliyor musunuz? Annem ile babamın koltukları arasında smokinli bir çocuk. Yıllar sonra Sayın Ustam ve Ablam Duayenimiz Nedret Güvenç, rahmetli anneciğimi İstanbul'da Yılın Öğretmeni seçildiği için "Öyle Bir Nevcivan" oyununa davet etmişti. Anneme refakat ederken elimizde çiçek ve chocolat'mız kulise girince büyük usta beni hemen tanımış ve "Aaa, Smokinli Çocuk bu… Smokinli Çocuk…" demişti. Bu arada, Muhsin Ertuğrul'dan sonra Vasfi Rıza Zobu'da aynı izini vermişti. İşte, böyle başlamıştı "Smokinli Çocuk" hikayesi yani benim hikayem…

Aradan üç yıl geçer. Evimiz İstanbul'da sabitlenmişti fakat babamın tayini Ankara'ya çıkar. Anneciğim ile ben tatillerde gidebiliyorduk. Bir yıl içinde; Şubat Tatili, Bayramlar ve Yaz tatili Ankara'da geçmişti. Canım babacığım, tiyatro aşığı oğlunu mutlu edebilmek için çırpınıyordu. Bu sefer de gerekli izin Cüneyt Gökçer Üstad'ımızdan alınmıştı: "Madem ki Muhsin Ertuğrul ve Vasfi Rıza Zobu bu izini verdiler ben de veririm."demişlerdi. Bu sayede, o yıl Şubat Tatili'nde Ankara Devlet Tiyatrosu'nda ne oyunlar izlemiştim anlatamam. Örnek olarak My Fair Lady. Ankara'da Kızılay Orduevi'nde kalıyorduk. "Smokinli Çocuk" Ankara'daydı. Tam Orduevi karşısında "Ankara Meydan Sahnesi" vardı. Orada, "Dönmedolap" oyununu izlemiştim ve de Yıldırım Önal Ustamıza "Satıcının Ölümü" oyununda hayran kalmıştım. Bu arada Ankara Sanat Tiyatrosu'nda İstanbul'da yeni kurulmuş bir tiyatro konuk olarak John Patrick'in yazdığı "Tatlı Kaçık" oyununu sergilemekteydi. Orduevi'ne çok yakın olan tiyatroya yürüyerek gitmiştik. En ön sıradan oyunu rüya aleminde izlemiştim. Hayran olmuştum baş roldeki Nisa Serezli'ye. Oyun bitiminde sevgili anneciğime yalvarmıştım : "Ne olur tanışabilir miyim Nisa Serezli ile?" Sevgili Anneciğim de bana o tiyatronun İstanbul'dan konuk olarak geldiğini, İstanbul'a gittiğimizde beni "Tatlı Kaçık" oyununa yeniden götüreceğini o zaman tanışabileceğimi söyledi. Boynu bükük bir halde Orduevine döndüm. Yatağımın üzerine oturdum, ellerimi yukarı doğru açarak ve yukarı bakarak(nedense)

dua etmeye başladım: “Tanrım, ne olur Nisa Serezli ile hemen tanışmamı sağla.”

Ertesi gün annem adabı muaşeret kuralları yani görgü kuralları gereği o dönemin Hava Kuvvetleri Komutanı’nın eşini ziyaret edecekti. Sayın Leman Batur Hanımefendi: “Can’ı bir yaşından beri görmedim, gelirken onu da getirin onu da göreyim.”demişti. Geceleri smokinle geziyordum ama gündüzleri takım elbise giyiyordum. Sevgili anneciğim giderken yolda devamlı tembihlerde bulunuyordu. Tabii ki bir nedeni vardı. Gideceğimiz köşkü daha önceden çok iyi biliyordum. Daha önceki Hava Kuvvetleri Komutanı İrfan Tansel Paşamız ve değerli eşleri İhsan Tansel Hanımefendi’nin oğulları ile torunları arasında olabilecek bir yaştaydım. Köpekleri Camillo ile o köşkün altını üstüne getiriyordum ama beni çok sevdikleri için bana bir şey demiyorlardı. Oğulları Mete Tansel ve daha sonra tanıdığım gelinleri Gülseren Tansel bana hayat boyu ağabeylik ve ablalık yapmışlardır. Biz o öğleden sonraya geri dönelim isterseniz. Köşke vardığımızda kapıyı Emir Eri açtı. O dönemde böyle bir kavram vardı. Emir Eri askerliğini o evin alış verişlerini yapan ve bu tarz hizmetlerle ilgili destek veren kişiydi. Salona üç basamaklı bir merdivenden iniliyordu. Daha sonra Leman Batur Hanımefendi geldiler. Anneciğim ile kendisine kahve söyledi benim için ise gazoz. Bu sırada kapı çaldı. Emir Eri, Leman Batur Hanımefendi’ye diğer misafirinin de geldiğini söyledi. O sırada, gelen kişiyi görünce ok gibi yerimden fırladım ve “Nisa’m” diyerek beline sarıldım. Nisa Serezli şaşırmış vaziyette, anneciğim sinirden çıldırmış vaziyette özür üzerine özür diliyor. “Nisa Hanımcığım, çok özür dilerim. Dün gece sizi izledik. Oyuna ve size hayran kaldık. Orduevi’ne dönünce yatağının üzerine oturdu, dua etmeye başladı: “Tanrım, ne olur Nisa Serezli ile hemen tanışmamı sağla.” diyerek. Nisa’da çok tatlı gülümsemesi ile “Bakın, Tanrı duasını kabul etmiş. İşte tanıştık.” dedi ve beni öptü.Beş yaşımdan beri ceketimin üst cebinde mutlaka kartvizit taşırım. Hemen, Nisa’cığıma bir kartvizit takdim ettim. O da çantasını açtı ve kendi kartvizitini bana takdim etti. Yani, kendisi ile ilk karşılaşmamızda kartlaştık. “İstanbul’da mutlaka beni ara. Bekliyorum.” dediler. Ne büyük bir tesadüf ki, Nisa Serezli ve Leman Batur Erenköy Kız Lisesi’nden sınıf arkadaşıydılar.

İstanbul’a döndük. İki hafta falan sonra sevgili anneciğime: “Anneciğim, Nisa’cığımı arayabilir miyiz? Bana kartını vermişti biliyorsunuz.” demiştim. Anneciğimin cevabı: “O gün dayak yemeyesin diye kibarlıktan verdiler kartviziti. Rahatsız etmeyelim. Ama sana söz veriyorum tüm oyunlarına seni götüreceğim. Hem de birkaç kez.”. Sahiden de götürdü. Tüm Nisa Serezli oyunlarını defalarca izledik.

Aradan yıllar geçti. En az on iki veya on üç yıl. Yıl 1980. Kadıköy Halk Eğitim Merkezi’nde Hadi Çaman ve Yedi Tepe Oyuncuları “Kelebekler Özgürdür” oyunu ile perdelerini açmışlar. Füsun Önal baş rolde harikalar yaratıyor. Bir gün bir ilan gördüm gişenin yanındaki panoda. “Ustalar ile Buluşmalar”. İlk konuk Haldun Dormen Üstadımız’dı. Bu tarz sohbetlere kimler katılır? Bana göre; üniversite yani konservatuar öğrencileri, emekliler ve benim gibi tiyatro aşıkları yani çılgınları. En fazla elli kişinin katılacağı yani meraklıların gideceği bir toplantı. İlk gün Haldun Dormen Usta’yı izledim. İkinci toplantı konukları açıklandığı gün havalara uçtum: “Nisa Serezli ve Tolga Aşkıner”. Bir hafta boyunca çılgın gibi bu toplantıya hazırlandım. Bir defter dolusu soru hazırladım. Bu arada on üç ve sekiz uğurlu sayılarım. Bakın neler oldu… Sahnede uzun bir masada ortada Nisa Serezli ve Tolga Aşkıner oturuyordu. Nisa’cığımın diğer yanında Hadi Çaman oturuyordu, Tolga Aşkıner’in diğer yanında ise Füsun Önal. Sorular sorulmaya başladı. Seyirci yirmi kişi yoktu. Tabii ki tüm soruları ben sormaya başladım. Sekizinci soruda Hadi Çaman: “Delikanlı, çok güzel sorular soruyorsunuz tamam da tüm soruları siz sordunuz. Belki diğer konuklarımızdan da soru sormak isteyenler çıkabilir.” Bunu duyan emekli tonton bir hanımefendi: “Hadi Beyciğim, delikanlı o kadar hoş sorular soruyor ki biz çok mutluyuz. Bırakın devam etsin.” deyince bir alkış koptu. Yani bu sohbeti ben yürütüyordum. Geldik esas

uğurlu sayım on üçüncü soruya. Soruyu sordum. Nisa Serezli birden: "Durun lütfen. Ben sizi hatırlıyorum.Durun lütfen." Gözlerini karşıda bir noktaya diktiler. Ben nedense koltuğumda küçüldüm heyecandan. "Altmışlı yılların sonu. Ankara Çankaya Hava Kuvvetleri Komutan Lojmanı." Durdu ve düşündü. "Adınıza gelince, Can…" dediler. Ve seyirciye ilk karşılaşmamızı anlattılar. Beni hatırlamıştı, bu benim için bir mucizeydi. Sorulara devam ettim. Söyleşi bitti. Hadi Çaman ve Füsun Önal'dan izin aldılar. Birlikte kuliste saatlerce sohbet ettik. Bir yerde yemeğe giderlerken ben de onlara katıldım. Akşam ise "Kelebekler Özgürdür" oyununu beraber Nisa'cığım ile izledik. Onun yanındaki koltukta, arada bir çaktırmadan onu süzerek. Bir keresinde yakalandım. Bana gülümsedi… Akşam ayrılırken bana: "Neden? Neden beni hiç aramadın?" diye sordu. Annemin bana rahatsız etmemen gerek dediğini söyleyince güldü. Bir daha kartını uzattı. Kartlaştık bir kez daha. Oysa ki eski kartını zatenözenle saklıyordum. "Bundan sonra istediğin zaman arayabilirsin ve eve de tiyatroya da gelebilirsin." dedi. O günden sonra her cuma günü onu ziyaret ettim ya da ev dışında bir yerlerde buluştuk. Hatta Sevgili Tolga Aşkıner bu Cuma Buluşmaları için "Adam camiye gider gibi her cuma buraya geliyor." diye bizimle eğlenirdi…

Ocak ayı içinde matbaaya teslim edeceğim bir kitabın hazırlığı içindeyim. "Hişt! Nisa Seninki Geliyor…" Bu kitap Nisa Serezli ve Tolga Aşkıner'in Teatral Biografisi olacak. Onlarla özellikle de Nisa Serezli ile tanışmam, oynadıkları oyunlar ve kadrolar, bu oyunlarla ilgili fikirleri, tiyatro adına yaşadıkları, oyun seçimleri, İstanbul'da bir dönemin kültürü, Cuma Ziyaretleri ve bana katkıları, Dünya Görüşü, diğer tiyatro sanatçıları ile ilişkileri, onun sayesinde tanıdığım dostlar gibi her şeyi bu kitapta bulacaksınız. Kitap umarım en geç Sevgili Nisa Serezli'nin Doğum Günü 12 Nisan'da elimizde olacaktır. Bu benim Nisa Serezli ve Tolga Aşkıner'e bir vefa borcum ve bir teşekkürüm olacak. Tabii ki, Türk Tiyatro Tarihi ve bir döneme de bakış açısı.

Bu yazıyı 25 Ağustos 2020 tarihinde yazıyorum. Yani, Ustam Nisa Serezli'nin ölüm yıldönümünde. Bu yazıda onunla nasıl tanıştığımı anlatmaya çalıştım.

Sevgili Nisa Serezli,

Ustam, Ablam, Duayenim, Yol Göstericim, Hayat Koçum, Derya Deniz Kültür Hazinem... "Sevgi-Saygı-Hoşgörü" felsefemi canım anneciğimle birlikte sağlamlaştıran büyük insan... "C'est La Vie!" yani "Hayat Bu!" demeyi kolaylaştıran kraliçem... Sizi saygıyla anıyorum... Kitabınız çok yakında...

diyerek yazımı bitirmeden önce bir başka noktaya daha değinmek isterim.

Benim ailemde milli bayramlarımızın yeri her zaman farklı ve özeldi.

30 Ağustos'lar Rahmetli babacığımın Hava Tümgeneral Mehmet Sıtkı Şengel'in ve tüm askerlerimizin başarılarının taçlandırıldığı bayramlardı.

19 Mayıs'lar Rahmetli Anneciğim Beden Eğitimi Öğretmeni Suhandan Süheyla Şengel ve tüm Beden Eğitimi Öğretmenleri için sembol günlerdi. Onları stadyumlarda izlemek benim için bir onurdu.

23 Nisan'lar ise Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ümüzün çocuklara armağanıydı.

Tabii ki en büyük bayramımız 29 Ekim'lerimiz. Atatürk İlke ve İnkılapları'nın en büyük aşığı ve koruyucularından birisi olarak başta Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere şu anda hayatta olmayan Atatürk ve Türkiye aşıklarını saygı ile anarken, hayatta olanları sevgi ile kucaklarım.

Nice 30 Ağustos'lara hep birlikte.

"Sevgi-Saygı-Hoşgörü"

"C'est La Vie!"

EYLÜLDE

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DT

AŞIK VEYSEL GÖKKUŞAĞININ SONU

SONSUZLUK KİTABEVİ

HER ŞEY YOLUNDAYMIŞ GİBİ

TARLA KUŞUYDU JULİET

YASTIK ADAM EZOP - TİLKİ İLE ÜZÜM

VAHŞET TANRISI

İKİ BEKAR OTELDE CİNAYET

EĞER BU BİR FİLM OLSAYDI

ESKİ FOTOĞRAFLAR PENCEREDEKİ ATLAR

YILDIZLARIN ALTINDA

AŞK BİR ŞEY DEĞİLDİR ÖLÜMCÜL OYUN

BİR DÜŞ GİBİ (CAHİDE SONKU)

/devlettiyatrolari /devtiyatro /devlettiyatrolari

www.devtiyatro.gov.tr

ANKARA

Leylâ ile Mecnun
Yazan: Prof. Dr. İskender Pala
Rejisör: Mustafa Kurt
1 - 3 - 5 - 8 - 10 - 12
29 Eylül 2020

Anna Karenina
Yazan: Lev Tolstoy
Oyunlaştıran: Helen Edmundson
Çeviren: Cevat Çapan
Yöneten: İpek Atagün Gezener
15 - 17 - 19 - 22 - 24
26 Eylül 2020

Aşık Veysel
Yazan: Osman Nuri Ercan
Yöneten: Alpay Ulusoy
1 - 3 - 5 - 8 - 10 - 12
29 Eylül 2020

Eyvah Nadir
Yazan: Ahmet Metin Önel
Yöneten: Ali Meriç
15 - 17 - 19 - 22 - 24
26 Eylül 2020

Siyahlı Kadın
(Bir Hayalet Oyunu)
Yazan: Susan Hill
Oyunlaştıran: Stephen Mallatratt
Çeviren: Ayşe Hacımirzaoğlu
Yöneten: Mesut Turan
1 - 3 - 5 - 8 - 10 Eylül 2020

Gökkuşağının Sonu
Yazan: Peter Quilter
Çeviren: Nazlı Gözde Yolcu
Yöneten: Funda Mete
15 - 17 - 19 - 22 - 24
26 Eylül 2020

Açık Denizde
Yazan: Slawomir Mrozek
Çeviren: Yücel Erten
Rejisör: İlham Yazar
29 Eylül 2020

Sonsuzluk Kitabevi
Yazan: Sabahattin Kudret Aksal
Rejisör: Mustafa Kurt
8 - 10 - 12 - 15 - 17 - 19 - 22
24 - 26 Eylül 2020

Terörist
Yazan: Rıdvan Şentürk
Yöneten: Selçuk Göldere
29 Eylül 2020

İSTANBUL

80 Günde Devr-i Alem
Yazan: Jules Verne
Uyarlayan: Mark Brown
Çeviren: Başak Othan
Yöneten: Gökhan Kocaoğlu
1 - 3 - 5 - 8 - 10 - 12 - 15
29 Eylül 2020

Aziz Dostum Çehov
Yazan: Anton Çehov
Çeviren: Yılmaz Gruda
Yöneten: Zafer Algöz
5 - 15 - 17 - 19 - 22 - 24
26 Eylül 2020

Her Şey Yolundaymış Gibi
Yazan: Neil LaBute
Çeviren: Ekin Tunçay Turan
Yöneten: Dilek Güven
9 - 11 - 13 - 16 - 18 - 20 - 23
25 - 27 Eylül 2020

Bay Z.
Yazan: Bülent Usta
Yöneten: Ali Atilla Şendil
30 Eylül 2020

Josef Bieder'in Yıldızının Parladığı An (Aksesuvarcı)
Yazan: Eberhard Streul
Çeviren: Yücel Erten
Yöneten: Ali İpin
1 - 3 - 5 - 8 - 10 - 12 Eylül 2020

Bir Nefes Dede Korkut
Yazan: Anonim
Derleyen & Yöneten:
Gökçe Kurt Elitez
15 - 17 - 19 - 22 - 24
26 Eylül 2020

Kontrabas
Yazan: Patrick Süskind
Çeviren: Hale Kuntay
Rejisör: Metin Belgin
3 - 5 - 24 - 26 Eylül 2020

Meraklısı İçin "Öyle Bir Hikaye"
Yazan: Sait Faik Abasıyanık
Uyarlayan: Savaş Dinçel
Yöneten: Ozan Uçar
10 - 12 - 17 - 19 Eylül 2020

Hamlet
Yazan: William Shakespeare
Çeviren: Sabahattin Eyüboğlu
Rejisör: Işıl Kasapoğlu
19 Eylül 2020

İZMİR

İki Bekar
Yazan: Sam Bobrick
Çeviren: Ekin Tunçay Turan
Yöneten: M. Sadık Yağcı
1 - 3 - 5 - 8 - 10 - 12 - 15 - 17
19 - 22 - 24 - 26 Eylül 2020

Vahşet Tanrısı
Yazan: Yasmina Reza
Çeviren: Zeynep Avcı
Yöneten: Tayfun Erarslan
22 - 24 - 26 - 29 Eylül 2020

Bir Düş Gibi (Cahide Sonku)
Yazan: Gökhan Erarslan
Yöneten: Ebru Nil Aydın
29 Eylül 2020

Annemin Son Çılgınlıkları
Yazan: Julie Jensen
Çeviren: Ekin Tunçay Turan
Rejisör: Bengisu Gürbüzer Doğru
1 - 3 - 5 - 8 - 10 - 12 - 15 - 17
19 Eylül 2020

Yıldızların Altında
Yazan: İzmir DT Projesi
Yöneten: Levent Ulukut
8 - 10 - 12 - 15 - 17 - 19 - 22
24 - 26 - 29 Eylül 2020

BURSA

Tarla Kuşuydu Juliet
Yazan: Ephraım Kishon
Çeviren: Hale Kuntay
Yöneten: Ali Volkan Çetinkaya
1 - 3 - 5 - 8 - 10 - 12 Eylül 2020

Yalan Makinası
Yazan: Vassily Sigarev
Çeviren: Hüseyin Mevsim
Yöneten: Murat Ozan
15 - 17 - 19 Eylül 2020

Akşam Yemeği
Yazan: Herman Koch
Uyarlayan: Kees Prins
Çeviren: Can Çelebi
Yöneten: Süheyla Elbaş Zeybek
22 - 24 - 26 Eylül 2020

Barbara'nın Doğumu
Yazan: Duygu Ergun
Yöneten: Ece Okay
29 Eylül 2020

ADANA

Ezop - Tilki ile Üzüm
Yazan: Guilherme Figueiredo
Çeviren: İsmail Bekir Ağlagül
Yöneten: Mazlum Taşkıran
22 - 24 - 29 Eylül 2020

TRABZON

Aşk Bir Şey Değildir
Yazan: Şahin Örgel
Yöneten: Can Ali Çalışandemir
3 - 5 - 8 - 10 - 12 - 15 - 17
19 Eylül 2020

Sherlock Holmes'un İntihar Kulübü Macerası
Yazan: Jeffrey Hatcher
Çeviren: Buğra Koçtepe
Yöneten: N. Mert Hürol
22 - 24 - 26 - 29 Eylül 2020

DİYARBAKIR

Otelde Cinayet
Yazan: Sam Bobrick &
Ron Clark
Çeviren: Ekin Tunçay Turan
Yöneten: Gökçe Yurtsal
3 - 5 - 8 - 10 - 12 - 15 - 17
19 Eylül 2020

Yardımcı Aranıyor
Yazan: Emine Erdem Alpyürük
Yöneten: Gonca Eryiğit
22 - 24 - 26 - 29 Eylül 2020

ANTALYA

Yastık Adam
Yazan: Martin McDonagh
Çeviren: Yusuf Eradam
Rejisör: Bengisu Gürbüzer Doğru
9 - 12 - 15 - 17 - 19 - 22 - 24
26 - 29 Eylül 2020

ERZURUM

Ölümcül Oyun
Yazan: David Foley
Çeviren: Emel Aslan
Yöneten: Mehmet Yıldız
10 - 12 - 15 - 17 - 19 - 22 - 24
26 Eylül 2020

Eğer Bu Bir Film Olsaydı
Yazan: Almir İmsireviç
Çeviren: Bilge Emin
Yöneten: Ç. Umut Tanyolu
29 Eylül 2020

KONYA

Gün Anneme Gebe - Nefes
Yazarlar: Ceren Olpak
Gülsüm Çiçekçi
Yöneten: Defne Yalnız
1 - 3 - 5 - 8 - 10 - 12 Eylül 2020

Işıltılı Haşerat
Yazan: Philip Ridley
Çeviren: H. Can Utku
Yöneten: Can Ali Çalışandemir
15 - 17 - 19 - 22 - 24
26 Eylül 2020

Shirley Valentine
Yazan: Willy Russell
Çeviren: Ahmet Alpaslan Sağır
Yöneten: Mustafa Uzman
29 Eylül 2020

SİVAS

Eski Fotoğraflar
Yazan: Dinçer Sümer
Yöneten: Ece Okay
10 - 12 - 15 - 17 - 19 - 22 - 24
26 - 29 Eylül 2020

VAN

Penceredeki Atlar
Yazan: Matei Visniec
Çeviren: Oya Yılmaz
Yöneten: Nesimi Kaygusuz
3 - 5 - 8 - 10 - 12 - 29 Eylül 2020

Pusuda - Üç
Yazan: Cahit Atay &
Orhan Asena
Yöneten: Ahmet Uğur Çavuşoğlu
15 - 17 - 19 Eylül 2020

Umut Kavşağı
Yazan: Serap Işık
Yöneten: Betül Feyizoğlu Gökçer
22 - 24 - 26 Eylül 2020

Genel Müdürlük gerektiğinde oyun düzeninde değişiklik yapabilir.

ÇİZGİ ROMANDA TİYATRO - 3

ÜMİT KİREÇÇİ

Brendon'da Woyzeck ve Dramı

A. Ü. Alman Dili ve Edebiyatında öğrenim gördüğüm iki senede iki ödev üstlenmiştim. Böylece de birinde bugün plastik sanatların babası sayılan muhteşem yazar Gothold Ephraim Lessing'le tanışmıştım. Diğerindeyse genç yaştaki ölümünü öğrendiğimde yüreğimi parçalayan **Georg Büchner**'i tanıdım. Yıllar sonra; bana göre, başyapıtı olan **Woyzeck**'i **Brendon** adlı çizgi romanda okumak heyecan vericiydi.

Şu İsim Konusu

Konuya dalmadan önce çok sık duyduğum için bir açıklama yapmayı zorunlu buldum. Yazarın ismi **Corc Büşner** olarak telaffuz edilmemektedir. Genel eğilim İngilizce telaffuza yöneltiyor biliyorum ama isim yazıldığı gibi okunuyor: **Georg**. Peki bunu hava atarak mı yazıyorum? Hayır! Almanya'daki çocukluğum boyunca **George Mişael** kim, ne saçma isim demişliği olan biriyim ben… Evet, doğru anladınız, bahsi geçen kişi **Corc Maykıl**… Oluyor yani! Ha, bir de **Alban Berg**'ün "**Wozzek**" operası var. Anladığım kadarıyla "**Woytzek**" olarak telaffuz edilen isim **Avusturya**'da biraz daha değişikliğe uğramış.

Büchner'in Kısa Ebedi Hayatı

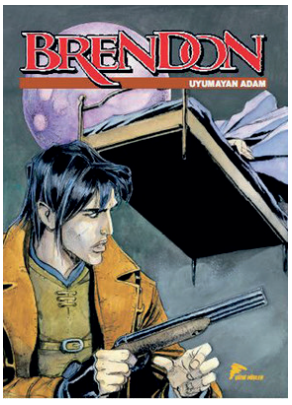
Georg Büchner kısacık hayatının son üç senesine bir öyküyle üç kısa tiyatro eseri sığdırmış çağının önünde yürüyen bir yazardır. 17 Ekim 1813 yılında dünyaya gelen, Büchner, doktor bir aileden geliyordu. Haliyle kendisi de bu alana yöneldi. Balıkların sinir sistemi üzerine yaptığı araştırma ona akademinin kapılarını açtı. Bu arada da okumalarını hızlandırırken dünyada gelişen devrim ruhunu gözleyerek kendi tarzını oluşturdu ve ilk oyunu "**Danton'un Ölümü**"nü kaleme aldı. Başarılı bir oyunun ardından komediye yönelerek gerçekçi düzlemden uzaklaşarak hayali bir alemde yaşanan "**Leonce und Lena**" komedisini kaleme aldı.

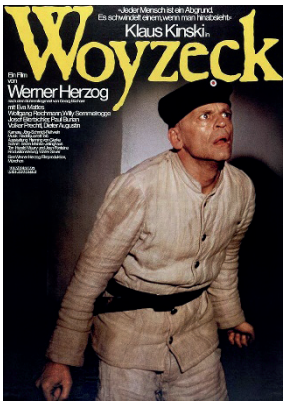
Belki de bu gerçeküstü deneyiminden olsa gerek basit bir kıskançlık cinayetini bir başyapıta dönüştürdü. **Woyzeck** asla tamamlayamadığı bir oyundu ancak bulunan notları bile tiyatro tarihine damgasını vurmasına yetmişti.

Büchner, tifüse yakalanarak 19 Şubat 1937'de hayatını kaybetti. Ama dehası onu sonsuzluğa taşıdı.

Woyzeck ve Orjinali

Woyzeck'in çizgi romana uyarlanışına geçmeden önce konuyu yaşanmış gerçek haliyle kurgusal gerçeği olarak iki şekilde ele almak uygun olur. Böylece çizgi romandaki uyarlama daha net anlaşılır.

Kabaca özetleyecek olursak **Woyzeck için kıskançlık krizi sonucu eşini öldüren adamın hikayesi olduğunu söyleyebiliriz. Gerçek adı Johann Christian** olan karakterin eserdeki adı **Franz**'dır.

İş bulamadığı için askere yazılmış olan Woyzeck evlenemediği sevgilisinden çocuğu olmuş ve ayrılmak zorunda kalmış. Kadın onu diğer askerlerle aldatmaktaymış. Eserde bu ilk evliliği kullanılmamıştır. Ancak tam bu dönemde gaipten sesler duymaya başlaması gerçek hayattan kurguya aynen aktarılmıştır.

Eserde ön plana çıkan daha çok ikinci eşi olmuş gibidir. Daha doğrusu kendisinden yaşça büyük ikinci eş

yerine ilk eşin yaşı kullanılmış gibidir. Ve burada gerçek hayata aynen sadık kalınmıştır. İkinci eş kocasını aldatmaktaymış. Uyarılmasına rağmen de ne ayrılmış ne de huyundan vazgeçmiş. Bunun sonucunda da **Woyzeck** işittiği hayali seslere uyarak bir kama satın al**ıp** kadını öldürmüştür. Eserde buna sebep olan kişi olarak **Bando Çavuşu gösterilmiştir.**

Ama gerçek hayatta **Woyzeck** yargılanarak idam edilirken oyunda sanrılara kapılarak suya girmekte ve boğulmaktadır.

Anlaşıldığı kadarıyla Georg Büchner Woyzeck'in tüm raporlarını okumuş, orada geçen birçok bilgiyi oyununa aynen aktarmıştır.

… (berberliği, askerliği, yasa dışı çocuğu olması, sevgilisinin askerlerle ilişkisi, boşluktan sesler duyması, "bıçakla" buyruğu, ona "iyi bir insan denmesi" vb.)…[1]

Woyzeck'in Önemi

Woyzeck şehir meydanında kafası kesilerek idam edildiğinde 13 yaşında olan yazar belki o yıllarda yazmaya karar vermiş hayatını. Bilinmiyor. Ancak siyaset ve bilim alanlarında çalkantılı Avrupa coğrafyasının etkisine aldığı yazarın gözlemlerini aktarması bakımından oldukça uygun bir zemin sunmu**ştur**.

Georg Büchner gelişen bilimin birey üzerindeki etkilerinin yıkıcı olduğunu fark etmiştir. Dünyanın hükümdarı olduğunu sanan insan evladı her yeni buluşla ve keşifle ve icatla her gün biraz daha küçülmeye başlamıştır. Bu, insanları geren ve depresyona sokan büyük bir baskı oluşturmuştur.

Toplum kurallarıysa çok değişmemektedir. İnsanlar hayatta kalma mücadelesi verirken birbirlerinin mutsuz olmaları **için uğraştıkları** ayan beyan görülmektedir.

Askeriye ise en büyük baskı aracıdır. Ordu gerek dış ülkelerle gerekse sesini duyurmak isteyen her bireyin tepesinde asılı duran kılıç gibi sallanmaktadır.

Büchner, **Woyzeck**'i bu üçgenin tam merkezine koyarak sıradan insanın dramını yansıtmıştır. Oyun sıradan insanın baskılar sonucu nasıl yitip gittiğini gösterir. Oyunda askeriye onun bedenini yormakta, bilim beynini ele geçirmekte, toplum ise sağ duyusunu yok etmektedir. Bu sac ayağının askeri bölümünü insanları ezmekten zevk alan sadist **Yüzbaşı** karakteri üstlenmişken bilimin baskını **Woyzeck**'e para karşılığında sadece bezelye yedirterek üzerinde deney yapan **doktor** temsil eder. Toplum ise **hayali ses**lerle vücut bulmaktadır. Yoksulluk, sorumluluk duygusu, sevgi arayışları, iş koşulları, toplum tarafından kabul görme isteği, mutlu bir aile arzusu ve dayatmaları cinayetle ve intiharla sonuçlanan bir eyleme dönüşür.

Oyun dışavurumcu bir teknikle yazıldığından her yönetmene büyük düş kurma olanakları sağlamaktadır. Belki bundan dolayı kıyamet sonrası bir **çizgi roman** dünyasının masal**ına dönüşmesi** kimseye garip gelmeyecektir.

Post Apokaliptik Bir Dünyanın Kahramanı: Brendon D'Arkness,

Brendon, büyük kıyametten yıllar yıllar sonra hayatta kalan insanların kurduğu yeni bir dünya düzeninin bir tür kahramanıdır. Dünya yıkılmış, toplumlar ilkel mağara devriyle günümüz teknolojisini kısmen kullanabilen orta çağ toplumu arasında bir yerde sıkışmıştır. Yer altında yaşayan **mutant**lar, değişim geçirmiş hayvanlar, yamyam kabileler, şehirlerde yaşayan uygar insanlar, şamanlar, simyacılar, büyücüler… Sınırları İngiltere olan bu çizgi romanda her tür hayal gücüne ev sahipliği yapılmaktadır ve **Brendon D'Arkness** güvenlik alanında askeriyenin ve polis teşkilatının yeterince yapılanmaması sayesinde bir tür kiralık dedektif, **vigilante**lik yapmaktadır.

Günümüz 20-21. yy dünyasına benzer bir kurgu dünyasına düşen bir meteorun dünyadaki yaşamı büyük oranda yok etmesi, şehirleri silip süpürmesi, meydana gelen kaotik ortamda insanlığın büyük oranda ilkel koşullarda yaşamak zorunda kalması **Brendon** gibi kahramanların ortaya çıkmasını zorunlu kılmıştır. **Post apokaliptik** tarzın ilkelerine sıkı sıkıya bağlı oluşan yeni dünya düzeni bir tür ilkelliğe dönerken insanlık geçmişi unuttuğu gibi geçmişi mitleştirmiş, ama diğer yandan da yeni dinler, inançlar, sistemler geliştirerek onun üzerine inşaa etmiştir. Dahası unuttuğu veya bildiği bazı bilgileri de deforme ederken kavramlar anlamını yitirmiş veya yeni anlamlar kazanmıştır.

Bilimin yerini simyaya bıraktığı yeni düzende yarı dini yarı bilimsel keşifler yapılmaktadır. Mit, efsane, inanç, pozitif bilimler karman çormandır, iç içe geçmiştir. Teknoloji ise hayli gelişmiştir. Afetten kalma dünyanın parçalanan makinelerinin parçaları birçok ihtiyacın giderilmesinde kullanılmaktadır. Modern dünyanın parçalanan malzemeleri taş devri insanlarının kuyudan su çıkarmak için geliştirdikleri yöntemlere benzer kullanımlar gibi tüm dünyaya hakimdir.

Bu yeni dünyada insanlar yine çiftlikler de dahil olmak

1 Georg Büchner, Bütün Oyunları, Çev. Aziz Çalışlar, Adalet Cimcoz, Hasan Kuruyazıcı, Adam Yayınları, İstanbul, 1982

üzere köy, kasaba ve şehir yerleşimlerinde yaşamaktadırlar. Yine aileler olduğu gibi tek başlarına yaşayan insanlar vardır. İnsanlar yine hayatta kalmak için mücadele ederken kurdukları sistemin kendilerini korumasını da beklemektedirler. Ancak bu dünyanın düzenli ordusu yoktur. Birlikler, milisler, polis güçleri, savaş kardeşlikleri veya **Brendon** gibi "**vigilante**"ler (düzeni korumak için görev yapan silahlı kişi) bu görevin farklı biçimlerini paylaşmışlardır.

Brendon D'Arkness, işte bu yeni dünyanın, "**Büyük Karanlık Çağının**" ilginç bir kahramanıdır. İlk izlenim "özel dedektif" veya "ödül avcısı" gibidir. **Brendon**, onu tutan kişilerle kayıpları bulmak üzere belli bir bedel karşılığında anlaşır ve görevine sadakatle hizmet ettikten sonra anlaştığı bedeli sahibine bırakarak kişilerin acısını paylaşır. Herkesin hayatta kalmak için mücadele ettiği, zayıfları ezmekten çekinmediği, her tür hilenin hurdanın kullanıldığı bir dünyada o inatla kendi ahlak anlayışıyla ilkelerine sıkı sıkıya bağlı kalarak ayakta kalmaktadır.

Belki de **Brendon D'Arkness** ahlakın, aklın, sağduyunun, inceliklerin, nezaketin yok olduğu bir dünyada insanlığın bir gün eski güzel günlerine dönebileceğinin "umut" simgesidir… Tabii içinde yaşadığımız dünya geri dönülmek istenecek kadar güzelse!

Brendon'un yaratıcısı **Claudio Chiaverotti** tüm **Bonelli** eserleri gibi kendi karakterinin daimi yazarı olarak görev yapmaktadır. 20 Eylül 1965 doğumlu yazar çizgi romana geçmeden önce "diş teknisyeni" olarak çalışmış, ardından hukuk fakültesine geçmiştir. Fantastik dünyaya adım atması ve senaryo yazmaya başlaması da 1986 yılında gerçekleşmiş.

Chiaverotti'nin yazmaya başladığı ilk çizgi roman **Bonvi** olarak **bilinen Franco Bonvicini**'nin çoğunlukla kendi yazıp çizdiği savaş karşıtı bir mesajı olan "**Sturmtruppen**" adlı çizgi romandır. 1989 yılı itibariyle **Bonelli** için çalışmaya başlayan yazar **Dylon Dog**'un "**Il Buio**" (Karanlık) isimli 34. sayısında görev aldı. **Tiziano Sclavi**'nin "cehennemi" öyküleri için araştırmacılık yaptı. Daha sonra **Martin Mystere** ve **X Zone** çizgi romanlarında görev alan **Claudio Chiaverotti** bu sırada kendi karakterinin alt yapısını hazırlamaya başladı. **Brendon** işte bu araştırmaların içinden doğdu. Büyük afetin ardından kuraklaşmış, zalim ve zorlu bir dünyaya dönüşmüş olan dünyanın "**Büyük Karanlık Çağ**"ının gezgin şövalyesidir, **Brendon**. **Brendon**'un okurlarla tanışma yılı 1998'dir ülkemizdeyse Çizgi Düşler Yayıncılık tarafından yayınlanmaktadır.

Çizim ve kapak tasarımlarının sahibi **Corrado Roi** olmakla birlikte gerek birbirini takip eden dizide gerekse "**Speciale**" (Özel) dizilerde farklı çizerler de görev almıştır.

Bilindiği üzere **Brendon** kıyamet sonrası bir dünyanın İngiltere'sinde macera peşinde koşmaktadır. Gerçek adı **Brendon D'Arkness**'dir. **Post-Apokaliptik** bir dünyanın kahramanı olarak onu büyük zorluklar beklemektedir.

Psikedelik Rüyalar ve Sanrılar

Brendon okurken yaratıcısı **Claudio Chiaverotti**'nin **Dylon Dog**'un alt yapısından etkilendiğini gözlemledim. Eminim bunu çok kişi fark etmiştir. Tek sayıda biten öyküler. Tekrardan karşılaşılan az insan. Sanrılar, korkular, yanılsamalar, insan ruhunun derinliklerine saklanmış ama açığa çıkan sorunlar ve dışavurumları, karşılaşılan güzel kadınlar, erkek ve kadınların rüyalarından fırlamış cinsel imgeler ve görseller…

Claudio Chiaverotti, yaratısında kullandığı sanrı, illüzyon ve hezeyan tarzı benzerlikleri post apokaliptik bir dünyaya aktararak aslında insanları içinde yaşamak zorunda kaldıkları dünyayla akıllarının paralel şekilde dengesizleştiğine işaret etmektedir. Duygu dünyası alt üst olan insanların en ufak bir itkiyle kendilerine ve sevdiklerine yabancılaşması, şiddete sarılması ve bunu bir takım "psişik ve/veya inançsal" nedenlere bağlaması sık sık karşımıza çıkıyor öykülerde. **Psikedelik** rüyalar, psikedelik bir dünya ve delirium sınırında bir hayat.

Yazarın özellikle **The Doors** müzikleri ve **Jim Morrison** şiirlerini kullanması da sanki hep bu nedenledir. **Psikodelik-rock** türünün en büyük gruplarından olan **The Doors**'un solisti ve lideri **Jim Morrison**'un **Brendon**'daki etkisi azımsanacak gibi değildir. **Jim Morrison**'un "**Kertenkele Kral**" olarak anılması, bu ismin bir öykü olarak karşımıza çıkışı (**Çizgi Düşler**, **Brendon** sayı 5) ve "**Cadıların Gecesi**" (**Çizgi Düşler**, **Brendon** sayı 6) adlı öyküde "**The End**" şarkısın sözlerini 149. Sayfa, 3. Karede görmemiz görsel olarak karşılaştıklarımız. Bunun dışında **Jim Morrison**'un şiirlerinin görsel yorumlarını belki de hemen hemen her sayıda görüyoruz. Bu alt yapıda biraz da "**Cesur Yeni Dünya**"nın yazarı **Aldous Huxley**'in dehasını da bulmak mümkün ve en başta da **The Doors** grubuna "**The Doors of Perception**" (Sezginin Kapısı) adlı kitabıyla isim babalığı yapmış olması bile sayılabilir.

Vurgulamak gerekirse **Claudio Chiaverotti** çizgi roman dünyası için son derece önemli bir yazar olduğunu kanıtlayacak alt yapısı olduğunu, **Brendon**'un alt yapısını da muhteşem kaynaklardan beslediğini

kanıtlamış durumda. **Brendon** uzun soluklu klasikleşen bir çizgi roman olmaya aday. Ancak içinde bulunduğu dünya bir tükenişin tam sınırında…

The End (Bitiş) – The Doors

Bu bitiş

Güzel arkadaş,

Bu bitiş

Tek dostum, bitiş

Özenli planlarımız, bitiş

Ayakta duran her şey, bitiş

Güvenlik veya şaşkınlık yok, bitiş

Tekrarlamayacağım… Gözlerine asla bakmayacağım

Brendon ile Werner / Woyzeck

"**Uyumayan Adam**" adını taşıyan maceranın girişinde **Werner** adlı genç adam doktora üç aydır uyuyamadığını söylemektedir. Ayrıca hayali sesler duymaktadır ve bunlar artmaktadır. Doktor bütün samimiyetiyle ona yardım etmeye uğraşmaktadır. Doktordan ayrılan **Werner** yolda eski arkadaşı **Brendon**'a rastlar ve evine davet eder. Eşi **Lara** alımlı sarışın bir genç kadındır. Sıcak bir sohbetin ardından **Werner** gece fenerlerini yakma görevini yerine getirmek üzere evden ayrılır. Ancak iş boyunca duyduğu sesler eşinin onu aldattığını söyler. Bu nedenle işini yarım bırakarak eve gider bakar. Hepsi kuruntudur. İşin yarım bırakılması belediye başkanı olan sadist ve gıcık karakterin ona psikolojik şiddet uygulamasıyla sonuçlanır. Onu işte attırmakla tehdit eder. Hatta bununla da kalmaz, patron **Werner**'i işten atabileceği tehdidiyle eşi **Lara**'ya tecavüz eder.

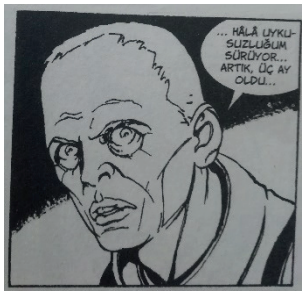
Sanrıları artan **Werner** havada uçan yataklar, onu kışkırtan tuhaf yaratıklar ve gökyüzünü dolduran dev ağızlar görerek ve dinleyerek adım adım deliliğin sınırına yaklaşır. İyice kendini kaybettiği akşam patron bıçaklanarak öldürülür. Hatta **Werner** devamında eşi Lara'ya saldırır. Güvenlik güçleri onu tutuklarlar. Bu arada **Brendon** kasabaya gelip gösteri düzenleyen bir kuklacının yardımıyla arkadaşının eski bir vicdan azabından dolayı acı çektiğini anlar. İlk karısı kendisini Bando Çavuşuyla aldattığı için cinayet işlemiştir Werner. Bunu rüyasında görmemek için uyumamaktadır. Ama sonunda anlaşılır ki patronu öldüren başka biridir ve aslında ilk eşi Selina'yı öldüren de kendisi olmamıştır. Aldatılmanın üzüntüsüyle zihni gerçekleri çarpıtmıştır. Böylece Brendon hikayelerinin çoğunun tersine karı koca mutlu yaşamak üzere evlerine giderler.

Adım Adım Gidelim

Claudio Chiaverotti, iyi bir araştırma yaparak birçok bilgiyi kendi kurgusunda harmanlamıştır.

Öncelikle büyük sinema yönetmeni **Werner Herzog**'un 1979 yılındaki "**Woyzeck**" uyarlamasını izlemiş gibidir. Kahramanın adını ona ithaf etmesi de bunun en büyük delilidir. Bu görüşüme **Brendon**'daki **Woyzeck** yansımasının ünlü oyuncu **Klaus Kinski**'ye benzemesi de ekleyebiliriz.

Bununla birlikte oyunda ve filmde **Woyzeck**'in iki kadınla olan ilişkisi ele alınmamışken çizgi romanda kullanılması bende yazarın ayrıntılı bir araştırmaya giriştiği izlenimi uyandırdı. Ancak asıl metinle kendi metni

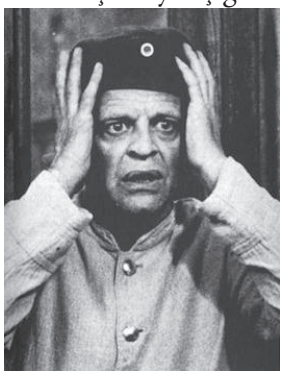

arasında bağlantıları kendine göre yorumladığı görülmektedir.

Metinler arası ilişkiye bakarsak:

Marıe - Ne adam! Hayal gibi dolaşıyor! … Oysa **sokak feneri** içerdeymiş gibi aydınlık olurdu her zaman. Da-

yanamıyorum; korkuyorum! (Çıkar)

Oyunda yer alan bu ifade çizgi romanda **Werner**'in sokak fenerlerini yakma işine ilham vermiş gibidir.

Yüzbaşı - Hah hah ha! Lodos-poyraz! Hah hah ha! Ah, çok aptalsın, korkunç bir aptal! ... (duygulu) Woyzeck, iyi bir insansın sen...

Hezeyan içerisindeki **Werner Brendon**'a dert yanıyor ve gerçek olaylarda yankılanan bir cümleyi tekrarlıyor:

Werner – Bilmiyorum… Ben iyi bir insanım. Neden başıma böyle şeyler geliyor?

Oyunda **Woyzeck**'in eşi **Marie**'yi şöyle tarif ediyorlar:

Assubay - Nasıl da dik tutuyor başını! Saçları kapkara, ağırlığından beli bükülecek sanki. Ya gözleri! ...

Burada tarif edilen kişi çizgi romanda ilk eş olan **Selina**'dır. Kara saçlı, kara gözlüdür. Ölen de o olur.

Yüzbaşının sadistçe kışkırtmaları çizgi romanda askerlerin ağzından duyulur:

Yüzbaşı - (devam eder) Ha! Uzun sakallara gelince! Nasıl, Woyzeck, daha bir sakal kılı bulmadın mı tabağında? Ha, anlıyorsun beni, değil mi? Bir insan kılı, bir piyadenin sakalından kopma, bir astsubayın, bir ... bir bando çavuşunun! Ha, Woyzeck? Ama uslu bir karın var doğrusu. Başkaları gibi değil senin durumun.

Brendon'ın 75. sayfasındayız:

Asker – Hiç yatağında birkaç bıyık kılı bulmadın mı?

Werner – Nasıl bulayım? Benim bıyıklarım yok ki!

Asker – Senin yok, Werner… Ama taburun baş trampetçisi Costner'ın var…

Bu da bir diğeri:

Yüzbaşı - Bana bak, ille ... ille bir çift çıkıntı mı istiyorsun alnında?

Çizgi romanda:

Kukla - Onun evine koşturmayı denesene…. Ama dikkat et de, boynuzların kapıya takılmasın ha!

Ve yine **Yüzbaşı**:

Yüzbaşı - ... (WOYZECK gelir, aceleyle geçmek ister) Hey, Woyzeck! Ne kaçıyorsun bizden? Dur bakalım, Woyzeck! Açık bir ustura gibi koşuyorsun, dokunan ikiye biçilecek; bir alay hadımı tıraş etmeye koşuyorsun sanacak seni gören. Hadımların son kılıyla da asacaklar seni sanki…

Çizgi romanın 13. Sayfasının ikinci karesinde görürüz **Werner**'in hezeyan içinde koşarken birine çarptığını:

Adam – Werner! Nereye gittiğine dikkat etsene, be ahmak!

Ve bıçak…

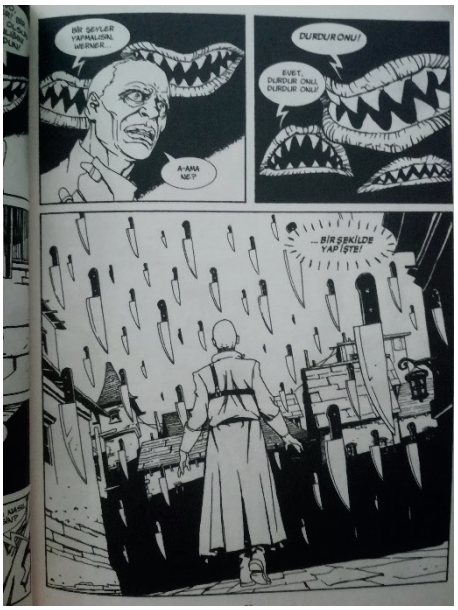
Woyzeck - Durmadan! Durmadan! ... Tut, yakala! Böyle çalıyor kemanlarla flütler. ... Durmadan! Durmadan! ... Suss, müzik sesi! Kim konuşuyor toprağın altında? (Yere doğru eğilir) Ha! Ne, ne diyorsunuz? Daha hızlı! Daha hızlı! Bıçakla, kaltağı bıçakla mı? ... Bıçakla, kaltağı ... bıçakla! Yapmam gerek mi? İlle mi? ... Buradan da mı geliyor ses? ... Rüzgâr da mı söylüyor? ... Durmadan geliyor kulağıma, durmadan: Bıçakla, öldür!

İşte bu sözler etkili görsele dönüşür çizgi romanda:

Oyundaki panayır gösterisi çizgi romanda yerini "Marvin Kuklaları" gösterisine bırakmıştır:

Çığırtkan - (bir barakanın önünde, yanında pantolon giymiş karısı, bir de giysili bir maymun) : Efendiler, efendiler! Bakın şu yaratığa, Tanrının yarattığı kadar nedir bu? Hiç, bir hiç! Asıl marifeti görün şimdi ... iki ayak üstünde yürüyor, ceketi, pantolonu var, kılıcı var!

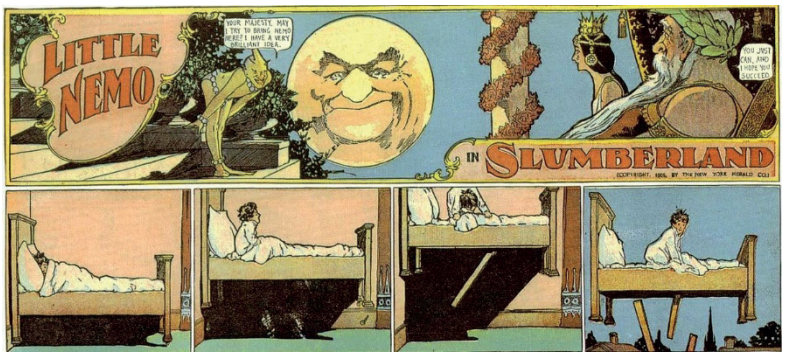

Maymun savaşa gidiyor, bir şey değil bu daha, insan soyunun en alt basamağı.

…

Panayırcı - (içeri bir at getirir) Göster yeteneğini! Hayvan aklını göster! Utandır insanları!

42. sayfada kukla gösterisi sonrasında bir metafor:

Brendon – Bir dostumun hikayesine çok benziyor da…

Kuklacı – O halde belki o da zavallı Jock gibi bir kukladır. Hayatının trajikomik dramında, ona gerçekte var olmayan şeyleri gösteren kıskançlıklar ve kaygıların görünmez iplerinin tutsağı olmuş gibidir.

47. sayfada patrondan eserin tematik özetine vurgu:

Patron – … her neyse, kuklalarından birini bana verirsen ben de sana yenisiyle takas önerisinde bulunabilirim. Werner! Hah! Hah! Hah! Bu bir insan kukladır işte… Her emrimi yerine getirir! Hah! Hah! Hah! Öyle değil mi, Werner?

Oyunda **Marie** kocasını aldatmayı bırakamamaktadır. Ucuz hayalleri vardır ve bunları gerçekleştirmek için başka erkeklerle birlikte olmaktan dolayı mutsuzdur:

Marie - (yalnız başına, biraz sonra) Yine de kötü oros-

punun biriyim işte! Bıçaklayabilirim kendimi! ... Ah! Ne Dünya! Herkesin canı cehenneme, erkek, dişi!

Çizgi romanın 37. sayfasında **Lara** kocasının işini korumak adına rıza gösterdiği tecavüzün ardından kendini çaresiz ve kirlenmiş hissetmektedir. Küvette oturup ağlamaktadır.

Ve işin içinde uykusuzluk varsa yatak da yer almalı. Hem de havada uçmalı ve bu mümkünse çizgi roman tarihinin kültleşmiş bir yatağı olmalı. Çizgi romanda **Werner Salvador Dali**'yi bile etkilemiş olan **Winsor McCay**'ın 1905'le 1927 yılları arasında yayınlanmış olan "**Little Nemo in Slumberland**"ın havada uçan yatağını görür:

Sonuç

Woyzeck ve **Brendon**'un bu buluşması çizgi romanla tiyatro arasındaki alışverişte bir kavşak benim gözümde. **Claudio Chiaverotti, Georg Büchner**'le **Werner Herzog**'a saygı duruşunda bulunarak eserlerini yüceltmek için hayli uğraşmış. Gerçi eserin içi biraz boşalmış gibidir ama olsun, okunmalı, bilinmeli.

Şunu da eklemeden geçmeyeyim, 1995'de DTCF öğrencisiyken **Nurhan Karadağ** rejisiyle sahnelenen **Woyzeck**'de **Panayırcı**'yı canlandırmıştım. Üstünden geçti bin yıl. Şimdi de oturup çizgi romanla olan ilişkisini kaleme alıyorum. Büyük mutluluk...

Kaynak

- Brendon, Uykusuz Adam, Yazan Claudio Chiaverotti, Çizen Guiseppe Franzella, Çeviren Emel Altan Ege, Çizgi Düşler Yayıncılık, İstanbul, 2014
- Georg Büchner, Bütün Oyunları, Çev. Aziz Çalışlar, Adalet Cimcoz, Hasan Kuruyazıcı, Adam Yayınları, İstanbul, 1982
- Woyzeck, Çeviren: Hasan Kuruyazıcı, Kısa Oyunlar, Derleyen Memet Fuat, Adam Yayınları, İstanbul, 1993

BAY Z

BÜLENT USTA

Kendimi tanıtmam istendiğinde zorlanıyorum. Şu okulları bitirdim demek bir fikir vermiyor.

Bitirdin de ne öğrendin? Belki konuya buradan girmeliyim.

ODTÜ'de bilimin sorgulamak olduğunu, yüksek lisans yaptığım 'University of Leeds'de ise özgür düşünmeyi ve "Ale" ile "Lager" arasındaki farkı öğrendim diyebilirim. Yazmaktan önce çizmeye başladım. Üniversite yıllarında karikatür çizmeye çalıştım ama çizime yeteneğim olmadığını anlayınca bir süre karikatür çizerlerine esprili konuşma balonları yazdım. Biriken konuşma balonları tiratlara dönüşünce, 2004 yılında British Council'in "Oyun yaz" projesine katılmaya karar verdim ve tiyatro yazarlığı ile tanıştım.

Proje çerçevesinde birçok hocadan dersler aldım. Karikatür balonlarını havadan topladım ve bir hikayenin içine yerleştirdim. Bazılarının içindeki havayı boşalttım, bazılarını patlattım. Sonunda ortaya "Rezervuar Kanişleri" adında bir oyun çıktı. Bu, Devlet Tiyatrolarına verdiğim ilk dosyaydı. Oyunu teslim ettikten birkaç ay sonra baş dramaturg Füruzan Tercan beni arayarak görüşmek istediğini söyledi. Kendisini kırmadım ve… Şaka tabi, hemen koşarak yanına gittim. Füruzan Hanım oyunun Edebi Kurulda görüşüldüğünü ve bazı düzeltmeler sonrası kurulda yeniden ele alınacağını söyledi. Ardından beni karşısına oturttu ve nereleri, neden düzeltmem gerektiğini tek tek anlattı. Karikatür ustaları "gereksiz taramalardan kaçının" derler ya, O da bana gereksiz repliklerden kaçınmamı, karakterlerin gelişimini nasıl ele almam gerektiğini çok nazikçe anlattı. Ne söylediyse not aldım. Hem defterime hem aklıma kazıdım. Daha sonra oyunum kuruldan geçti ve İzmir Devlet Tiyatrolarında sahnelendi. Cesaretim arttı ve yeni bir oyun daha yazdım, adı "Antrikot"tu. Füruzan Hanım beni yine çağırdı. Bu sefer tebrik edecek herhalde diye yine koşarak gittim. Tebrik etmedi ama nerelerde yanlışlarım olduğunu yine kendine özgü nazik üslubuyla anlattı. Yeni notlar aldım ve oyunu yeniden yazdım. Bundan sonra Füruzan Hanım beni sadece çay içmeye ve sohbet etmeye çağırdı. Çünkü oyun yazarken artık ne yapmam gerektiğini anlamıştım. Daha az hata yapıyor, daha dikkatli yazıyordum.

Peki neden yazıyorum? Bence her yazarın kendine bunu sorması gerek. Benim nedenim açık. Bir dünya yaratıp orada eğlenmek istiyorum. Oradaki karakterlerle dost olmak, çatışmak, onların çerçevesinden hayata bakmak istiyorum. Toplumsal bir meseleye değinmek, entelektüel anlamda keyif aldığım sürece beni mutlu ediyor. Zihnimi zorlamayan hiçbir şey ilgimi çekmiyor. Yazdığım 11 tane oyun ve bir tane roman var. Son işlerimde amacım yeni bir şey yapmak. Yeni bir şey söylemek çok zor. Ama daha önce tasarlanmamış bir çerçeve, ya da plot ortaya çıkartmak, aynı manzaranın fotoğrafını farklı filtreyle çekmek mümkün.

Bunun için 2014 yılında koreograf, oyuncu ve dansçı dostum Orkun Dökmeci ile iki heves bir logo olarak Beyaz Yaka Tiyatro Grubunu kurduk. İki kişi olarak çıktığımız bu yolda 6 yıl sonra yine iki kişiyiz. Ama sürekli konuşuyoruz. Yeni ve farklı bir iş yapma derdimiz bitmedi.

Cer Modern'de Bedri Rahmi sergisi içerisinde bir iş yapmamız istendiğinde sergiye hareket katmayı düşündük. Sergi duvarlarında duran tablolara anlatım ve şiirle ses, dans ile hareket verdik. Sanırım Türkiye'de bir ilkti ve

hem projenin içinde yer alan kişileri hem de izleyicileri fazlasıyla memnun etti. Serginin girişine Bedri Rahmi Eyüpoğlu'nun atölyesine astığı yeminin metni koyulmuştu. Usta, resim sanatında alışılagelmiş, basmakalıp hiçbir şeyi tekrarlamayacağını, kendi aramaları ve denemeleri ile hep yeni işler peşinde koşacağını haykırıyordu. O serginin beni en etkileyen parçası o yemindi. O günden beri de aramalarım sürüyor.

Bu aramaları gerçekleştirmek için kendime bir laboratuvar buldum; Ankara'daki L'avare Sahne. Sahibi Alper Yahşi, her yıl farklı ülkelere gidip oyunlar izliyor. Kim ne yapıyor? Yeni trendler ne? Sorularına yanıt arıyor. Bu arayış bizi birleştirdi diyebilirim. Şu anda iki yeni proje üzerinde çalışıyoruz. Tek derdimiz izleyiciye farklı bir iş sunmak.

Laboratuvar çalışmalarım dışında, geçen yıl, Devlet Tiyatroları için bilim kurgu türünde, adı "Yapay Zeka" olan, yeni bir oyun yazdım. "Yapay zeka tehlikeli mi?" soruları sorulmaya başladığından beri konu artık toplumsal bir mesele. Bu nedenle de tiyatronun konusu. Bu nedenle kafamı kurcalıyor ve izleyicileri düşünmeye davet ediyorum.

Şimdi, Yeni Tiyatro Dergisi tarafından şahsıma layık görülen ödüle konu olan Bay Z'nin hikayesine gelelim. Bir dostum benden hapishanede geçen bir oyun yazmamı istemişti. O an için böyle bir oyun yazmaktan keyif almayacağımı biliyordum. İlgim tamamen büyük veri ve veri madenciliği konularındaydı. Yine de dostumu kırmamak adına düşüneceğimi söyledim. Birkaç dakika düşünür geçerim, yalan da söylemiş olmam en azından diyerek düşünmeye başladım. Sonra bir anda hapishane bir odaya ve olay da evden kaçış oyununa dönüştü. Bilgisayarı açtım ve içinde davranış yönetimi, büyük veri, zeka soruları, mizah, satranç gibi en sevdiğim konuların yer aldığı bir oyun yazmaya başladım. Bu süreç, merakım olan konulara daha da eğilmemi ve pahalı diye önceden elimin gitmediği bazı kitapları almamı sağladı (teşekkürler süreç). Tıpkı diğer oyunlarım gibi "Bay Z." de kendi kendime gülerek, arada karakterlere yakınlık duyarak ya da küfrederek yazdığım bir oyun oldu. Oyunu Atilla Şendil yönetti. Oyuncular, Gerçek Sağlar, Orkun Gülşen, Ali Çelik ve Ozan Uçar. Provalar başladıktan sonra bir gün Atilla Şendil beni aradı ve oyun ekibinin benimle toplantı yapmak istediğini söyledi. Çok mutlu olmama rağmen biraz da korktum. Zira okudukları bir işin yazarıyla karşılaşanlar genelde hayal kırıklığına uğrar. Kimseyi hayal kırıklığına uğratmak istemiyordum. Daha da kötüsü ekibin hepsi çok iyi oyuncular olduğu için ha-

yal kırıklığına uğrasalar bile anlayamayacaktım. Neyse, sanırım korktuğum başıma gelmedi. Yönetmen ve oyuncular hem konuyu hem karakterleri derinlemesine incelemişler ve onlarca soru biriktirmişler. Sorulara birlikte yanıt bulmaya çalıştık. Bu anlamda toplantı çok verimli geçti. Tüm ekibe buradan çok teşekkür ediyorum.

Biraz da oyunun çevresinde gezinelim. Ülkemizde, algı yönetimi, büyük resim ve dış mihraklar kelimelerini kullanmayan köşe yazarlarına sanırım maaş vermiyorlar. Bu sözüm ona yazarlardan bazıları her gün, büyük resmi görüyor ve dış mihraklar tarafından algı yönetimi ile yanlış yönlendirildiğimizi söylüyor. Bu yaptıklarının da bir algı yönetimi olduğunu bilmediğimizi sanıyorlar. Bu tarz mini çakalları bir kenara bırakıp, gerçeklere dönecek olursak karşımıza zorlu sorular çıkıyor: "Algı yönetimi nasıl yapılır?", "insan nasıl yönlendirilir?", "gerçekten istediklerimizi mi istiyoruz?" Siyasi meselelere hiç girmeden, sadece mikro ve ticari açıdan baktığımızda, işin aslı şu; davranışlarımız takip ediliyor, bilgisayarımızda gezdiğimiz siteler, cep telefonunda bıraktığımız izler toplanıyor ve hangi tüketici kalıbına yakın olduğumuz hesaplanıyor. Ardından o kalıba uygun seçenekler karşımıza çıkıyor. Özgür irademizle yaptığımızı sandığımız seçimler aslında önümüze koyulan alternatifler içinden yaptığımız, "sınırlandırılmış" seçimler. Bir arkadaşımla eskrimden konuşuyorduk, yarım saat sonra arkadaşın telefonuna gelen "eskrim okulu" ilanını görünce şaşırdık. Bu gibi olaylar eminim hepimizin başına sıkça geliyor. Hakkımızda kayıt edilen her şey, bizi tanımlayan bir veri aslında. Bu bilgilere sahip kişiler bizi bizden daha iyi tanıyor olabilir. "Ben onun ciğerini bilirim" diyen bir kişi (veri toplayıcı) mecaz anlamı dışında da ciğerimizi (örneğin karaciğer enzimlerinin son durumunu) biliyor olabilir.

Zeka, artık insana özgü bir şey değil. Ne kadar zeki olursak olalım gerçekte labirentin içinde peynir arıyoruz. Hiç "Go" oynamayı bilmeyen bir bilgisayara temel hamleler yüklenip, kendi kendine oynaması/öğrenmesi söyleniyor. Bu şekilde oyunu öğrenen bilgisayar, dünyanın en iyi "Go" oyuncusunu yenebiliyor. En zeki ve en bilgili olmak yetmiyor. Daha çok bilgiye, daha hızlı ulaşabilmek ve işleyebilmek önemli. Peki bunu yapabilenler mi iyi birer oyuncu oluyor? Hayır. İyi "oyun kurucu" oluyorlar. Peki, bu oyun kurucunun oyununu bozmak mümkün mü? Bay Z işte bu soruya yanıt vermeye çalışıyor.

Sanırım yazının sonuna geldim. Çünkü az sonra dergiye yollamam gerek. Sevgili Mustafa İri bana mesaj atıp "kendinizi ve Bay Z'yi anlattığınız bir makale yazar mısınız?" dediğinde, güzel bir süreç olacağını, yazacak çok şeyim olduğunu düşünmüştüm Ta ki gelen diğer mesajda sadece iki günüm kaldığını söyleyene dek. O nedenle yazı burada bitiyor. Bu noktaya kadar sabredip okuyan herkese teşekkür ederim. Son olarak, Yeni Tiyatro Dergisine Bay Z oyunu vesilesiyle bana verdikleri Ahmet Erinanç Türkçe'ye Katkı Ödülünden ötürü çok teşekkür ediyorum.

Perde!

TATAVLA SAHNE

Tatavla Tiyatro, Eraslan Sağlam ve Tuba Zehra Sağlam'ın yıllardır hayalini kurduğu 'bağımsız bir tiyatro'nun hayata geçmiş iz düşümüdür. Tatavla Tiyatro, Kurtuluş'ta 2013'te Atölye Tatavla'nın doğuşuyla açıldı. İlk açıldığı yıldan bu yana verilen her ders, alınan her ders, yapılan her prova, sarf edilen her kelam, hem bina hem de binayı kuranlar olarak 'özerk' ve 'demokratik' tiyatroya bir adım daha yaklaştırdı kurucuları. Şimdi daha güçlü, daha yürekli ve daha emin adımlarla yürüyor; kendi oyuncularıyla.

2014 Mayıs ayında Cihangir'e taşınan Tatavla Tiyatro, "Tatavla Sahne" adıyla kendi sahnesine kavuştu. Tatavla Tiyatro, kurulduğu günden beri kendi oyuncusunu, yazarını ve yönetmenini yetiştirmeyi hedefleyerek, sezon boyunca sergilenen profesyonel oyunlarında tüm oyuncularını seyirciyle buluşturuyor.

SANATSAL ARAŞTIRMA MEKANI

Her sezon yeni oyunlarla seyirci karşısına çıkan Tatavla Tiyatro aynı zamanda sanatsal araştırma mekanı olarak da faaliyet gösteriyor. Mekanda, ses, nefes, hareket, diksiyon, oyunculuk kuramları, metinler arası ilişkiler, dramaturji, kukla / maske yapım ve oynatımı, fiziksel tiyatro ve performans sanatları, tiyatroda reji, sanat felsefesi, tiyatro eleştirisi, sinema eleştirisi ve film okuma gibi günümüz sahne sanatlarının türler arası ilişkisine dair önemli araştırma alanları yer alıyor.

Yetkin ve akademik bakış açısına sahip oyuncular yetiştirmek adına "konservatuvarların tiyatro bölümüne hazırlık" ve iletişim problemlerin üstesinden gelebilmek adına da "diksiyon" atölyeleri Tatavla Tiyatro'nun çalışma alanları içerisinde bulunuyor. Aynı zamanda eğitsel ve pedagojik bakış acısının öneminin farkındalığıyla hareket eden Tatavla Tiyatro, yeni sanat sezonunda eğitici ve eğlendirici çocuk oyunları ile farklı çocuk atölye çalışmalarını katılımcılarıyla buluşturmayı hedefliyor.

OYUNLAR

Şimdiye kadar bünyesinde, pek çok oyun sergileyen Tatavla Tiyatro perdesini ilk ''Aktör Kean" oyunuyla açtı. 2014 Yılında Tolga Yeter'in yönettiği Eraslan Sağlam'ın oynadığı ''Aktör Kean", Türkiye çapında büyük ses getirdi. Eraslan Sağlam, oynadığı rolüyle "Kültür Vakfı En İyi Erkek Ödülü", "Lions Başarı Ödülü, Direklerarası En İyi Tek Kişilik Oyun Ödülü"ne sahip oldu.

Aralık 2014'te, yüzyılın en önemli Amerikalı oyun yazarlarından biri olarak kabul edilen Arthur Miller'in "Cadı Kazanı" oyunu, Tatavla Tiyatro sahnesinde Eraslan Sağlam yönetimiyle seyirciyle buluştu.

Ocak 2014'te Arda Alpkıray'ın rejisi ile çıkan Ayça Bildik, İrem Erkaya ve Yeşim Egemen Özaydın'ın rol aldığı ve kadınları, kadınlara yönelik şiddeti konu alan "3 Kadın Bin Turna" isimli oyunu seyircisiyle buluşturdu. 72 temsil yapan oyun, ''Direklerarası En İyi Koreograf" ödülüne layık görüldü.

2016 Tiyatro sezonunda yeni projelerini teker teker hayata geçiren Tatavla Tiyatro, bu yılın ilk oyunu Ömer Akgüllü'nün yönettiği "Lysistrata Düşleri"ni seyirciyle

buluşturdu. Oyun, ''İnsan neden savaşır?" sorusunu sahneye taşıyor. Bunları Yiğit Sertdemir'in yönettiği Moliere'in ''İnsandan Kaçan" oyunu takip etti. Ardından Tatavla Tiyatro Sophokles'in Antigonesi'yle başladığı yeni dönem repertuvarını, ülkenin içinde bulunduğu koşullarla ilintili olarak Jean Anouilh'in "Antigone" siyle sürdürdü.

Aynı zamanda Tatavla Tiyatro, Şehir Tiyatrosu oyuncusu Derya Yıldırım'ın yazıp yönettiği 3 – 6 yaş grupları için hazırlanan ''Yuno" isimli çocuk oyununu seyircisiyle buluşturarak, Cihangir halkını çocuk tiyatrosuyla tanıştırdı.

Selim İleri'nin ölümsüz eseri "Allahaısmarladık Cumhuriyet" oyunu Tatavla Tiyatro'nun başyapıtları arasındaki yerini aldı. En kıymetli oyuncularından, oyun repertuvardayken aramızdan ayrılan Hale Akınlı, bu oyunda Halid Edip rolünü canlandırmaktaydı.

Bunu Tatavla Tiyatro'nun ilk Shakespeare oyunu olan "Bahar Noktası" takip etti. Can Yücel'in farklı söylediği türkçe, Eraslan Sağlam rejisi ve dramaturjisiyle, Tatavla'nın kendi orkestrasıyla müzikli ve danslı bir oyun olarak, kalabalık kadrosuyla seyirci huzuruna çıktı.

Takip eden sezonda yazarlığını ve yönetmenliğini Prof. Dr. Metin Balay'ın üstlendiği iki proje hayata geçti. Biri "İnadına Yaşamak"ın devamı niteliğinde olan "İnadına İnsan", diğeri Cumartesi Anneleri'nin ve kayıpların hayatını mercek altına alan "Küskün Yüreklerin Türküsü"… Hemen ardından Özge Midilli'nin tasarım, reji ve koreografisini yaptığı, güncel sanatla önemli bir buluşma niteliği taşıyan, 'fiziksel tiyatro' olarak adlandırılan "An" ve Fatma Özcan'ın kaleme alıp, Semah Tuğsel'in yönettiği, tiyatroda mimari arayışları estetik olarak da irdeleyen "İki Kadın"ı seyirciyle buluştu.

Geçtiğimiz sezon Tatavla'nın temel meselesi dünyanın içinde bulunduğu ve bizim de müdahil olmamıza binaen, 'ekolojik yıkım' ve 'küresel iklim krizi'ydi. Grips Tiyatrosu'nun kıymetli bir metni olan "Gök, Toprak, Hava, Deniz" oyununu tekrar ele aldı ve günümüz dramaturjisiyle bu oyunu "İnsan Çağı / Antroposen ya da Kapitalosen" adıyla uyarlayarak seyirciyle buluşturdu. Tatavla'nın diğer oyunlarından ayrı bir yerde duruyordu bu oyun. Öncelikli olarak yaş kategorisi yoktu. Ebeveynler, gençler ve çocuklar aynı anda izledi bu oyunu. Her oyunun ardından konunun uzmanları bir forum yaptı. Bilimsel danışmanlar gözetiminde çalışılan bu oyunla ilgili Prof. Dr. Ömer Madra şunları yazdı:

"Sanatın toplumsal dönüşüm araçlarından biri olduğunu düşünenlerden biriyim. Hem de en önemlilerinden biri. Tiyatronun da bu anlamda müstesna bir yeri var bence. Sofokles'ten Shakespeare'e, Brecht'ten Beckett'e … düşünsenize.

Radyonun da öyle olduğunu düşünenlerden biriyim ben. Hele bağımsız radyoların, "radyo tiyatroları"nın ve radyoda metin okumalarının… Dylan Thomas'tan Walter Benjamin'e, Dostoyevski'den Camus'ye, Orson Welles'den Harold Pinter'a, Oğuz Atay'dan Adalet Ağaoğlu'na, "Düş Zamanı"ndan Binbir Gece masalları'na, oradan Andersen masallarına, oradan Yaşar Kemal Röportajları'na, Aziz Nesin Hikâyelerine … böyle akıp gider işte.

Tiyatrocu ve radyocu Eraslan Sağlam öncülüğündeki Tatavla Sahne de benim gözümde böyle bir dönüştürücü odak oluşturuyor. Eraslan, 25. yayın yılını sürdüren Açık Radyo'da uzun yıllardır yaptığı programlarda, yönetip

oynadığı oyunlarda mesela bir yandan yeryüzünün en eski medeniyetinin kurucuları aborijinlerin düşlerinin izini sürerken, bir yandan da Bilge Karasu'nun Bizans ikona kırıcılarının dayanılmaz ağırlıktaki yolculuğuna eşlik eder, ardından, Masumiyet Müzesi'nin sonu gelmez "karşılıksız aşk" labirentlerinde dolaştırır bizi.

Öte yandan, sekiz yıldır faaliyetlerini sürdüren Tatavla Sahne'de yapılanlara birkaç örnek vermek gerekirse, şunlar oldu mesela: İnsanoğlunun ve insankızının gelmiş geçmiş en eski, en temel etik ve politik meseleleri, savaş-barış ikilemini derinlemesine ele alan ve kadim Yunan dünyasından günümüze uyarlanan Sofokles/Anouilh tragedyası "Antigone" ustalıkla sahnelendi. Günümüzün ve hatta geleceğimizin en önemli – belki de son – tragedyası olan küresel iklim krizi de orada seyircilerin gözleri önüne çıktı. Hepimizi toptan yokoluşa götürecek büyük krizi durdurmaya muktedir tek kuşağın, yani –başta grevci Greta olmak üzere– tümü harika o "şimdiki çocuklar"ın muazzam küresel isyanını ve mücadelesini dünyada en erken sahneye yansıtanlardan biri, Tatavla Sahne oldu…

Eraslan'ı, Tatavla Sahne'yi ve Açık Radyo'yu takip edin ve takipte kalın derim.

-Ömer Madra"

Tatavla yolculuğuna devam ediyor. Pandemi koşullarında, pandemi koşullarına rağmen… Yeni çalıştığı proje, Özen Yula'nın kaleme aldığı, 1839 Osmanlı topraklarında boy veren kolera salgını, bu salgından kaçmaya çalışırken, kendilerini Eyüp'te bir kahvehaneye kapatan iki meddahın hikayesi: "Rahvan Giden Atlılar".

Hemen ardından mütevefa oyuncusu Hale Akınlı'nın aziz hatırasına "Allahaısmarladık Cumhuriyet" oyununu seyircisiyle buluşturacak. Hale Akınlı'nın yerine kimseyi koymadan, ama onu çoğaltarak… Hem de ilk temsilini Akınlı'nın hayatını, yıllarını verdiği Şehir Tiyatrosu sahnesinde yaparak…

Geçen sene Tatavla pandemiye rağmen 200 gece "perde" dedi. Çünkü orası kamusal bir alan! Kendi oyunlarından daha çok misafir ekiplerle sahnesini paylaştığı bir alan. Bütün bu zorlu koşullara rağmen Tatavla kapanmayacak, yine "perde" diyecek. Hem kendisi için, hem yersiz yurtsuz misafir ekipleri için, hem de gözünün nuru seyircileri için…

O zaman bir kere daha ve daha yüksek sesle, yaktığı mumla hala yolumuzu aydınlatan, pirimiz, "perdeci" mahlasıyla hayatımızda olan Muhsin Bey için, onun kana cana karışmış Haldun Taner'li Fasulyeciyan'ı için… PERDE!

Eraslan Sağlam